

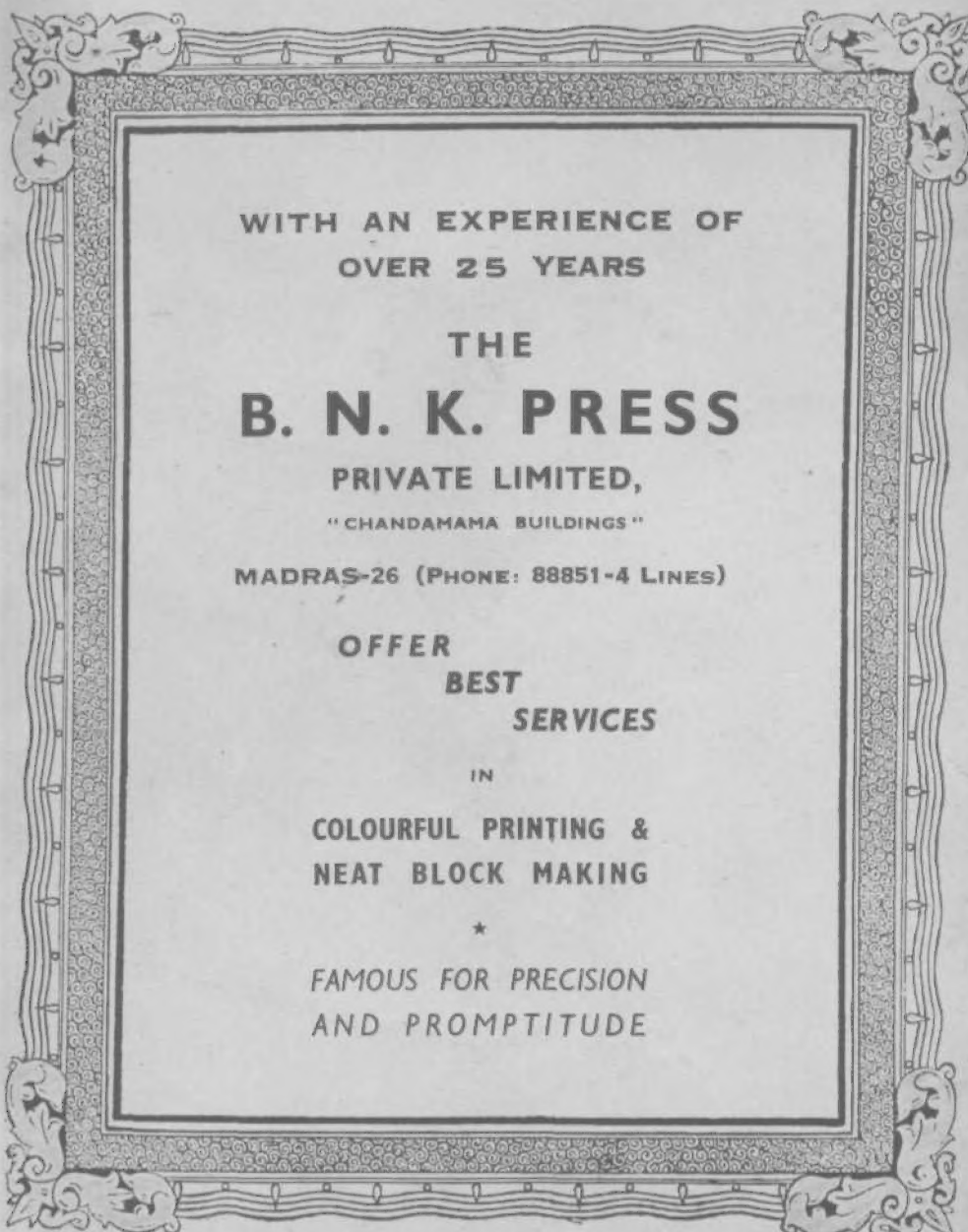
చందమామ

జూలై 1961

50

₹

WITH AN EXPERIENCE OF
OVER 25 YEARS

THE
B. N. K. PRESS

PRIVATE LIMITED,

"CHANDAMAMA BUILDINGS"

MADRAS-26 (PHONE: 88851-4 LINES)

OFFER
BEST
SERVICES

IN

COLOURFUL PRINTING &
NEAT BLOCK MAKING

★

FAMOUS FOR PRECISION
AND PROMPTITUDE

ఆందము, ఆనందముకొరకు

ప్రఖ్యాత “ఉమా” బ్రాండు బంగారు కవరింగు నగలనే కొనండి. బంగారు కవరింగు “ఉమా” లాకెటు చైన్లను స్త్రీ, పురుషులకు, బాల, బాలికలకు ఉపయోగించుకొనండి.

అనేక సంవత్సరములు మన్నిక యింది తృప్తి నిచ్చును

సామాన్య వి. పి. పార్సెలు చార్జీ రు. 1-37

ఉమా గోల్డు కవరింగు వర్క్సు

హెడ్డాఫీసు: ఉమామహల్, మచిలీపట్టణము

ఉమా గోల్డు కవరింగు వర్క్సు పోస్టాఫీసు

మా విక్రయశాలలు:

90 - చైనాబజారు రోడ్డు,
మద్రాసు - 1

581 - శివాలయం వీధి,
విజయవాడ

104 - అవెన్యూ రోడ్డు,
బెంగళూరు నిటి

క్యాటలాగుకు, ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలకు హెడ్డాఫీసుకు మాత్రము

చందమామ

ఈ సంచికలో కథలు - వింతలు - విశేషాలు

పనికిమాలిన పనితనం ...	2	అనుకోని వివాహం ...	33
దక్షిణజ్ఞము - 1 ...	5	నెరవేరిన ప్రతిజ్ఞ ...	39
రాకాసిలోయ - 1 ...	9	రామాయణం ...	49
మారిపోయిన పెళ్ళికూతురు	17	మండూకిధిలాలు ...	57
మోసగాళ్ళ గురువు ...	25	ప్రశ్నోత్తరాలు ...	58
కూలి డబ్బులు ...	31	భారతం ...	62

ఇవి గాక పోల్ శీర్షికల పోటీ,
మొదలైన మరి ఎన్నో ఆకర్షణలు.

చందమామ (అన్ని భాషలలో)

(విడి కాపీ 50 నయా పైసాలు. 8 అణాలు)

సాలు చందా రు. 6 లు.

కేళీవి నోద

సమయం?

అవును, ఇదే తగు సమయం
సాతే బిస్కెట్టులకు కూడా!

కొత్తరకాలు....పైన్ - యాపిల్ క్రీమ్, రస్మెల్లీ క్రీమ్, ఛాకాలెట్ క్రీమ్ మరియు ఆరెంజ్ క్రీమ్....పిటికెతోడు మీకు చిరకాలంనుంచి మక్కువ అయిన రకాలు కూడా అందమైన టిన్సులో కలవు.... నిండుగా వున్నప్పుడు బహుమతిగా ఇవ్వడానికి, ఛాళీ అయినప్పుడు అనేక విధాల ఉపయోగించడానికి ఈ దబ్బా తగినది.

సాతే బిస్కెట్ & ఛాకాలెట్ కంపెనీ లిమిటెడ్ పూనా - 2

ఎక్కడ లైఫ్ బాయ్ వున్నదో, అక్కడ ఆరోగ్యము వున్నది!

లైఫ్ బాయ్ సబ్బుతో స్నానంచేసి, అనంద వరదకు లై
పోండి! అది మీకు ఆరోగ్యవంశమైన హాయి గొలుపుతుంది!
లైఫ్ బాయ్ మురికితోడున్న క్రిమిలను వదిలివేస్తుంది...
గుటుంబములో అందరూ లైఫ్ బాయ్ వాడుటవల్ల
ఆరోగ్యవంశంగా వుంటారు!

L-23-X29 TL

హిందూస్తాన్ లీమిటెడ్ డిల్లీ

తప్పక చూడండి!

వరమ వనిత్రుడైన ఒకభక్తుని
పాదజలాన్ని భగవంతుడే
శిరమునదాల్చి ధన్యతజెందిన
దివ్యగాథ.....

శ్రీ గాయత్రీ ఫిలిమ్స్ వారి

శ్రీ కృష్ణ కుచేరి

నిర్మాత - దర్శకుడు - చిత్రపు నారాయణమూర్తి B.A.

వాహినీ
విడుదల

వైట్ హార్స్ సబ్బు

WHITE HORSE SOAP

.... గుడ్డల మురికిని పోగొట్టుటలో
అగ్రస్థానము వహించినది.
పట్టు, లినన్ గుడ్డల చలువకు శ్రేష్ఠమైనది.

బారు ఒకటి: రు. 1-00
పెద్ద సైజు కేకు: 0-31 న. సై.
మీడియం సైజు: 0-19 న. సై.
శాంపిల్ సైజు: 0 07 న. సై.

తయారుచేయువారు:
నేషనల్ ఇండస్ట్రీస్,
మదరాసు - 21

మృదువైన చర్మమునకు

ఫెస్టివల్
సూపర్ సాండల్
టాల్కం పౌడర్
అందు
స్నో

ఫోన్:
2788

మురళి ట్రేడర్స్ మదరాసు-21

తండ్రి:
"Mursoka"

ప్రతిచోటా దొరకును

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు

M/s. శివకోటి లక్ష్మీనరసింహం,

మార్కెట్ స్క్వేయర్ :: విజయవాడ

పాతబోనెల తైలం

జూలై 1961

అట్టమీది బొమ్మకు శ్రీ వడ్డాది పాపయ్య వేసిన చిత్రాలు, రామాయణానికి శ్రీ శంకర్ వేసిన చిత్రాలు చాలా బాగున్నవి.

—పి. వెంకన్ గౌడ్, గద్వాల

అట్ట చివరిబొమ్మ అమోఘంగా ఉంది.

—టి. జయప్రకాశ్, నిజామాబాద్

అట్ట వెనుక బొమ్మ చాలా బాగుంది. ఆచార్యగారికి నా అభివందనములు. కాని భీముడు దుశ్శాసనుని మెడపై కాలించి గుండెలు చీల్చినట్లు వ్రాశారు; బొమ్మలో అందుకు విరుద్ధంగా ఉన్నట్లున్నది.

—యేలూరి రామకృష్ణారావు, రాజమండ్రి

“బ్యాలాద్విసము”తో పాఠకులను ఉద్రుత లుగించిన శ్రీ దాసరి సుబ్రహ్మణ్యముగారి చేత మరియొక సీరియల్ వ్రాయించమని కోరు చున్నాను.

—లంక కోటేశ్వరశర్మ, గుంటుగోలను

“కళ్ళుతెరిచిన యువరాజు”, “తారుమారు” చాలా బాగున్నాయి. ఎన్నిసార్లయినా చదవాలని పిస్తున్నవి. నెలవరకూ “చందమామ” కొరకు ఎదురు చూడాలంటే చాలా కష్టంగాయింది.

—పి. లాజరస్, కె. విలియా, మారేడుమిల్లి

“గర్వభంగం,” “రాజైన రైతు” చదివి ముచ్చటపడ్డాను. “రామాయణం” ముఖ చిత్రం “చందమామ” అందాన్ని రెట్టింపు చేసింది.

—వారణాసి సూర్యారావు, మీనపల్లెూరు

మీ శిరోజాలు అంత మనోహరంగావుండ వలెనని మీ కోరిక!

ఇటు రింగ్ ఒక్క-
యొక్క — మీ రెన్నలాన
మరచినవి, కారణం!
ఒక్కగా మెరయించే మనోహర
మైన ఆప్టే కోణాలు —
అప్పుడు మీ శిరోజాలు అంత
మనోహరంగా వున్నవని
తెలియ చుండుటచేత మీ
హృదయం ఉద్ధానంతో
ఉబ్బిందా! అతిక
గుణవంతమైన వదనా
లతో సూర్యమున్న
ప్రకాశవీయ వరమకం
గల “కేవల” మనోహర
మైన కోణాలు ఒక్కగా
పెరుగునట్లునే మీ
కోణాలను కొత్త
చక్కదనము గలిగిం
చును — మీరుఆకంచే
కొత్త చక్కదనము!

మీ కేశ పోషణ పథకము
నేడే ప్రారంభించండి

లోను గృహమునుండి
మరియొక శ్రేష్టమైన ఉత్పత్తి

సోర్ ఏజెంట్లు :

ఎమ్. ఎమ్. అంబర్ వాలా, అహమదాబాద్

ఏజెంట్లు :

సి. నరేంద్రన్ అండ్ కో., బొంబాయి - 2

“అక్షయపాత్ర”, “గర్వభంగం”, “తారు
మారు” చాల బాగున్నవి. అట్టమీది బొమ్మ ఎంత
చూచిన తనివెతిరుటలేదు.

—బి. జనార్ధనరెడ్డి, మినగల్లు

“రామాయణం” చాలా బాగుంది. దానికి
శ్రీ వడ్డాది పాపయ్యగారు వేసే ముఖ చిత్రం,
శంకర్ గారు వేసే బొమ్మలుగూడా బాగున్నాయి.

—సాదఖ్ హుస్సేన్, కడప

“చందమామ”కు జన్మదిన నందర్పములో నా
అభివందనములు తెలుపుచున్నాను.

—వి. శ్రీనివాసరావు, మద్రాసు - 4

“చందమామ” ఎప్పుడు వస్తుందా అని దిన
మొక యుగంగా గడిపేస్తున్నాము. “చంద
మామ”లో అనిర్వచనీయమైన అకర్షణ ఉంది.
గులాబీ చక్కదనం, జిలేబీ తియ్యదనం “చంద
మామ” చల్లదనం ముందు ఎందుకు వనికరావు.

—వేంపల్లి అబ్దుల్ ఖాదర్, కలికిరి

ఈ నాటివరకు ఏ పత్రికా సాధించలేని ఘన విజ
యాన్ని “చందమామ” ఒక్కటే సాధించిందన
డంలో ఆభ్యంతరం ఏమీలేదు.

—షేక్ కరీం అహ్మద్ షరీఫ్, గోపాలపురం

“శమంతకమణి” ముగింపు చాలా బాగున్నది.

—కె. రామానుజాచార్యులు, ఎర్రుపాలెం

బ్రాష్టి ఆమలా

కేశవర్ధక్ వైలం

భూత్ హాపెక్టర్ ఇంటర్నేషన్ లిమిటెడ్ పవవెల్. బొంబాయి

SHAPREENG/61/DIL 210

“రెండిటిలో ఏది కాఫీ—
 రుచి ప్రధానంగా మిశ్రమంచేసిన
 పరిశుభ్రమైన ఇండియన్ కాఫీయా,
 ప్రత్యేక తరహా
 నమూనానందు తయారుచేసిన
 ఫ్రెంచి కాఫీయా?”

G. 57. 12

THE UNITED COFFEE SUPPLY COMPANY LIMITED, COIMBATORE.

1961 జూలై సంచిక వెలువడింది!

యువ

(సచిత్ర మాసపత్రిక)

విడిప్రతి వెల రు. 0-75 :: సాలుచందా రు. 9-00

ఈ సంచికలో

గ్రహ శకలం	కొడవబిగంట
ఇద్దరు గొప్పవాళ్ళు	ఇసుకపల్లి దక్షిణామూర్తి
రాగరేఖలు	రమాకుమారి
నేనింతవాణ్ణి ఎలా అయ్యాను	శాయన్న
చీకటి గదులు (సిరియల్)	గోపీచంద్

ప్రీతి ప్రత్యేక శీర్షిక "యువతి లోకం"లో

గిరిక చాళరత్తి

ఇవి గాక మతములు - ప్రవక్తలు, పని లేని మంగలి, "డుంబు" పర్వ
చిత్రకథ, సినిమా స్క్రిప్ట్, దుష్ట చరిత్రలు పోలీస్ మొదలగు ఎన్నో ఆకర్షణలతో

కాపీ మీ వీక్షించు నడగండి

: వెలువడు :

యువ కార్యాలయం

పబ్లిక్ గార్డెన్ రోడ్ :: హైదరాబాదు-1.

తరచుగా వచ్చే దగ్గు మరియు రొంప ఓపికను తగ్గిస్తాయి... శ్వాసనాళములకు కలిగే అంటువ్యాధులను అడ్డే శక్తిని తగ్గిస్తాయి

దగ్గు మరియు రొంప వాతను కలిగించడమే
కాకుండా అవి తరచుగా వస్తూంటే వాటిని
గురించి వెంగ పెట్టుకోవలసి వస్తుంది.
వాటర్బరీస్ కాంపౌండ్ వ్రాసుకు
వేలవే ప్రాశంసుచుండి.

వాటర్బరీస్ కాంపౌండ్

* దగ్గు నుండి మరియు శ్వాస
నాళములు పూతకొని పోవుట
నుండి స్వస్థత కలిగిస్తుంది.

* దగ్గు, అలులులను ఎదుర్కొనే
శక్తిని పెంపొందిస్తుంది.

* అలెగియే లెంట్ వైబులతో
ప్రతికరిస్తుంది.

* శరీరములోని అన్ని అవయవము
లకు శక్తినిచ్చును.

క్రిసోటో మరియు గెకాటో పుష్కరము చేయబడిన వాటర్బరీస్
కాంపౌండ్ శ్వాసనాళములు పూతకొని పోవుటను మరియు వాంఛనీయ
నుండి వాతపెడుచున్న రొంప మరియు రొంపను పోగొట్టును. ఏ లెంట్
అరోగ్యమును క్రమపరచు వ్యాధులు వానంతా చేయబడిన వాత మీద
జీవవర్ధనము పొరుగున శక్తి, శ్వాసనాళములలో పని చేయుటలో
వహించిస్తుంది. ఏదైనా పెద్ద యెవరో వానిని గురించి కలిగిస్తుంది.

మంచి రుచిగల దీనిని - త్రాగండి

వాటర్బరీస్ కాంపౌండ్

(ఎజ్జు చేతిలు)

మీకు శక్తి ఉత్సాహములు ఇస్తుంది

ఈ రోజుమీద మీకు లభిస్తుంది : కేవల రొంప చేయగల వాటర్బరీస్ కాంపౌండ్
కాంపౌండ్. ఇది అన్ని విధములా వాడవలసిన బానికగా నిరూపితమైనది

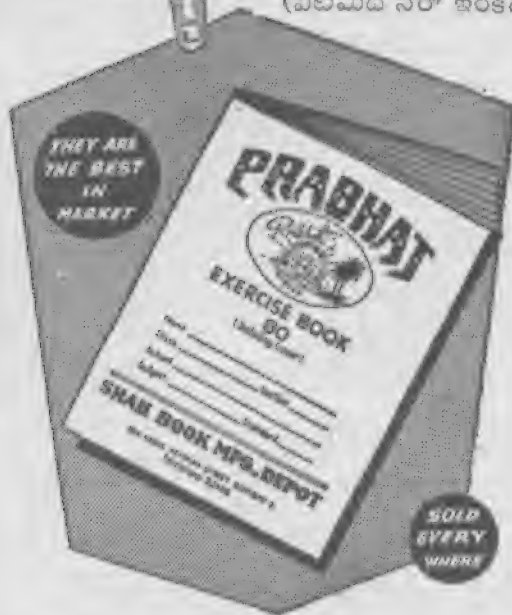

వార్నర్ - రేంబర్డ్ ఫార్మ్యూటికల్ కంపెనీ (కమిషనరీ నెవల్ టోయిల్స్, ఎస్.ఎ. రోడ్, హైదరాబాద్)

పాఠశాల విద్యార్థులకు, కళా
శాల విద్యార్థులకు అవసరమైనవి

ప్రభాత్ ఎక్సర్సైజ్ బుక్కులు మంచిరకం కాగితాలు, నాణ్యమైన తయారీ.
(వీటిమీద సీరా ఇంకాదు)

MANUFACTURED BY
SHAN BOOK MFG., DEPOT
BOMBAY 3.

PHONE : 22146

'అయనను మెప్పించుట అంత సులభంకాదు...'

జూలై 16, మహిమ లో డి.డి. యూనియన్ హౌస్
యందున్న శ్రీమతి, ఆర్.ఆర్. ప్రభు ఇలా చెప్పుచున్నది:
'అయినతేరీ మెప్పులేదు. ఇంక బట్టల నెండర్నంకోనా...!'
ఇప్పుడు అయిన బట్టలన్నిటినీ నవ్వులతో ఉరుకుతున్నాను
... అయిననూ, నాకు పరమానందం! నవ్వుల నెచ్చు
ద్వీగా చురగ విసుండ్రి ఉరితే పది నాకేంకో ముగం!
'నేను ఉరితేపన్నీ వెంగాను, కాంగెగాను ... పరిశుభ్రంగా
వుంటాయి! నాకు నవ్వులతో చప్ప మలేకీ నచ్చుదు!'

బట్టలను క్షుద్రంగా వురుకు
చేసి ఉల్లమైతే, నాచు
నూనె నెండర్నం కోనెనెనె
కీర లేదని గుర్తులు
వెలుగుతున్నది, మీరు
నాకు ప్రభువందన.

సన్లైట్

మీ బట్టలను వరద్రసాదం!

హిందుస్థాన్ లీవర్ ఉత్పత్తి

S.30-X19 TL

అలసటవల్ల బాధ కలిగిందా?—అయితే

స్లోన్స్ లినిమెంట్ వాడండి.

స్లోన్స్ వాడిన తరువాత మీ పని నెమ్మదిగా, కండరాల నలుపు ఉపశమనం పొందుతాయి.

అటువంటప్పుడు మనమందరం 'మల్లంబు'లాగ నిలబడాలి—అయితే, హఠాత్తుగా కలిగి శ్రమను, అలసటను మరలా చాలామంది ఓర్పుకోలేము. కిళ్ల నలుపులు, నావులు వచ్చేస్తాయి. అలా నెమ్మది వుండుకుండనేసరికదా స్లోన్స్ లినిమెంట్ చేసి రుద్దండి....! బాధ వున్న ఏ చోటుకైనా స్లోన్స్ వెచ్చటి రక్తాన్ని ప్రసరింపజేసి, బాధ నయం చేస్తుంది....వెంటనే బాధ పోయిందంటే, మీకు ఎంతో హాయిగా వుంటుంది. స్లోన్స్ యాంట్ల వుంచుకోండి. నలుపులు మిమ్మల్ని బేదిరిందిస్తప్పుడు దీన్ని ప్రయోగిస్తే సరి.

ఇవేగాక స్లోన్స్ బామ్ కూడా దొరుకుతుంది—కండరాల నలుపులనుండి శ్రమ ఉపశమనం ఇచ్చుటలో మూడింతలు శక్తి కలిగి.

స్లోన్స్ లినిమెంట్

"సిసాలో వైద్యుడు"

వార్నర్ బ్రాదర్స్ ఫార్మ్యూటికల్ కంపెనీ (వరిమిత బాధ్యతతో. యు. ఎస్. ఎ. లో పరిమిత ప్రముఖ జాబితాపిసి.)

దేవతల మెప్పించి దేవకన్యల వివాహమాడిన
అసాధారణ యువకుని అమరగాధ ...

త్యరలో
విడుదల/

విజయా వారి

జగదేకవరుని కథ

మైక్రోని... కె.వి.రెడ్డి, B.Sc.(HONS)

144

TARAICA

అశోకా

ఆమ్లా హేరాయిల్, పౌమేడ్
ఓ బ్రిలియన్ టైన్

శిరోజుములు విరివిగా
పెంపొందించి
హేయి గోలిపి మెదడును
చల్లబరచును.....

విజయ కెమికల్స్.. మద్రాసు-7.

భారతదేశంలో
అత్యధికముగా
అమ్ముడుపో
తున్నాయి...

పారిల్లాకొబాన్-బాన్
రావగౌన్ వారి
ప్రత్యేక తయారీ

Ravalgaon

అమ్మకపు పిల్లెంట్లు : పెప్పర్స్, హెరిటాజ్ నిర్దారితార్ అనుకరకర్, మాలెగాన్, బిల్లా : పాపిక్

oratiha-6 1-2, A

tel

చందమామ

సంచాలకుడు : 'చక్రపాణి'

రామాయణం [బాలకాండ] అందరు పాఠకులనూ తృప్తి పరిచినట్టు కనిపిస్తుంది. ఇది మాకెంతో ఆనందంగా ఉన్నది. దీనికి రంగుల బొమ్మలు చిత్రించే శంకర్ గారికి అనేక మంది పాఠకులు అభినందనలు తెలుపుతూ రాశారు. వారికి మా ధన్యవాదాలు.

ఈ సంచికలో "రాకసిలోయ" అనే కొత్త రంగుల బొమ్మ సీరియల్తో ఆరంభమవుతున్నది. ఇదికూడా "బ్యాలా ద్వీపం" లాగే పాఠకులకు ఆనందాన్ని తెచ్చేలా చేకూర్చగలదని ఆశిస్తాము.

ఈ సంచికలో ప్రారంభమవుతున్న మరొక సీరియల్ శ్రీ ఉత్పలవారి గేయకథ "దక్షిణజం". దీనికి ఈసారి శ్రీ వడ్డాది పాపయ్యగారు చిత్రాలు వేస్తున్నారు.

ఈనెం మీకు గుండు భీమన్న పాత్రను పరిచయం చేస్తున్నాము. ఈ భీమన్న చర్యలు కొన్ని మాసాలపాటు "చందమామ" లో మీరు చదువుతారు.

సంపుటి 29 : జూలై 1961 : సంచిక 1

పనికిమాలిన పనితనం

ఒక నగరంలో ఒక రాజుగారు ఉండేవాడు. తన రాజ్యంలో వృత్తి విద్యలను ప్రోత్సహించే ఉద్దేశంతో ఆయన వివిధ వృత్తుల వారికి అవ్వడవ్వడూ బహుమతులిస్తూ ఉండేవాడు. దేశంలోని వడ్రంగులూ, కమ్మరులూ, కుమ్మరులూ, నేతగాళ్లూ, కమసాలులూ, సగిషిపనివారూ, శిల్పులూ, చిత్రకారులూ తాము తయారుచేసిన వస్తువులలో మేలైనవి ఉన్నప్పుడు రాజుగారికి తెచ్చి చూపుతూండేవారు. ఆ వస్తువులలో ప్రత్యేకమైన పనితనం కనిపించినప్పుడల్లా రాజుగారు వారికి మంచి బహుమానా లిచ్చి పంపేస్తూ ఉండేవాడు.

ఒకనాడు ఒక గ్రామం నుంచి ఒక నేతగాడు ఒక మేలైన శాలువ నేసి తీసుకుపోయి రాజుగారికి చూపాడు. రాజుగారు ఆ శాలువను పరీక్షించి, నేతను మెచ్చుకుని, నేతగాడికి మంచి బహుమానం ఇవ్వటమే గాక,

మంచి ధర ఇచ్చి ఆ శాలువను తానే తీసుకున్నాడు. ఈ సంగతి పొరుగు గ్రామస్తులైన రాఘవయ్య అనే వాడికి తెలిసింది. ఆతను గిన్నెలకూ, చెంబులకూ మాట్లాడేసి తీవించేవాడు. ఆతను ఈ విధంగా తనలో అనుకున్నాడు :

“రాజుగారు అన్ని వృత్తి విద్యలనూ ప్రోత్సహిస్తున్నారు. ప్రతి వృత్తిలోనూ పనితనం చూపగలవాళ్లు తాము తయారుచేసిన వస్తువులను తీసుకుపోయి రాజుగారికి చూపించి, ఆయన మెప్పుపొంది, ఆయన దగ్గర మంచిమంచి బహుమానాలు పొందుతున్నారు. కావటానికి నాది కూడా వృత్తి విద్యే. అందులో నేనుకూడా నేర్పరినే. కాని నేను ఏ వస్తువూ తయారుచేసేవాణ్ణి కాకపోతిని, నా పనితనం రాజుగారికి చూపి, ఆయన మెప్పుపొంది, బహుమానం పొందే మార్గమేమిటి? రాజుగారి గిన్నెలకూ, చెంబు

అకూ చిల్లులువడితే అవతల పారేస్తారుగాని వాటికి మాట్లు వెయించుకోరాదు."

ఈ విధంగా ఆలోచించి రాఘవయ్య ఒక నిర్ణయానికి వచ్చాడు. రాజుగారికి తన పనితనం తెలియాలంటే రాజుగారు చూస్తూండగానే మాట్లు వెయ్యాలి.

అందువేత రాఘవయ్య ఈరంతా తిరిగి మాట్లు వెయ్యవలసి ఉన్న బిందెలూ, అండాల్నూ, డేగికల్నూ, గిన్నెల్నూ, చెంబుల్నూ పోగుచేశాడు. వాటన్నిటినీ బండిమీద వేసుకుని తిన్నగా రాజుగారి కొలువుకు వెళ్ళాడు.

"ఎవడు నీవు? ఏం కావాలి?" అని రాజుగారు రాఘవయ్యను అడిగాడు.

"మహారాజా, తమరు అన్ని పృథ్వుల వారికి బహుమానా లిచ్చి ప్రోత్సహిస్తున్నారు. నా పృథ్వి మాట్లు వెయ్యటం. దేకుగిన్నె లయేదీ, పోత గిన్నె లయేదీ నేను మాటువేశానంటే ఎక్కడ చిల్లి ఉండినదీ ఎవరూ కనుక్కోలేరు. నేను మరమ్మతు చేసిన వస్తువు కొత్త వస్తువులా ఉండవలసిందే. నా పనితనం ఎటువంటిదో తమకు చూపాలని చాలాదూరం వచ్చాను," అన్నాడు రాఘవయ్య.

"నరే, నీ పనితనం చూపు," అన్నాడు రాజుగారు. రాఘవయ్య ఆయన ఎడటనే

తాను తెచ్చిన బిందెలకూ, గిన్నెలకూ పెద్ద పెద్ద బొక్కలుపెట్టి, వాటికి మాట్లువేసి మెరుగుపెట్టి రాజుగారికి చూపించాడు.

రాజుగారు అశ్చర్యపోయాడు; వాడు మొదటవేసిన చిల్లుల అనవాలు కొంచెం కూడా తెలియటంలేదు. ఆయన రాఘవయ్యకు మంచి బహుమానం ఇచ్చి పంపేశాడు. రాఘవయ్య సామానంతా తీసుకుని పరమానందంతో తన గ్రామం చేరుకుని, ఎవరి సామాను వారికి ఇచ్చేశాడు.

రాఘవయ్య తను రాజుగారి ఎడట పెట్టిన కంతలకు మాట్లు వేశాడేగాని అంతకు ముందున్న చిల్లులూ, పగుళ్లూ

బాగుచెయ్యనే లేదు. అందుచేత అవన్నీ ఎప్పటిలాగే కారుతున్నాయి.

ఊళ్లోవాళ్లు రాఘవయ్య వద్దకు వచ్చి, "ఇదేమిటి, రాఘవయ్యా? మా సామాన్లు పట్టుకెళ్లినవి పట్టుకెళ్లినట్టే తిరిగి ఇస్తేవి. అవన్నీ కారుతూనే ఉన్నాయి," అన్నారు. రాఘవయ్య రాజుగారి ప్రకంస పొందిన తన్మయత్వంలో ఉండటంచేత ఈ విమర్శ వినేసరికి మండిపడ్డాడు :

"ఓహో, నా పనితనానికి మీరా పంక పెట్టేవాళ్లు? నే నెటువంటి పనివాణ్ణో రాజు గారే స్వయంగా చూశారు. నేను మాటే సిన వస్తువు కొత్త వస్తువేనని రాజుగారి క్కూడా అర్థమయింది. ఇకనుంచి వారి సామాన్లకి నా చేతనే మాట్లు వేయించు కుంటారు!" అన్నాడు రాఘవయ్య.

"అదంతా మాకు తెలీదు. మా సామాన్లు సరిగా మాట్లు వేస్తావా, వెయ్యవా?" అని ఊళ్లోవాళ్లు అడిగారు.

"నా యిష్టమైతే వేస్తాను, ఒకపాతే లేదు, మీ రెవరు నన్ను దగటానికి?" అన్నాడు రాఘవయ్య.

"అయితే మరి మా సామాన్లెందుకు తీసుకుపోయావు? తీసుకుపోయినట్టే తిరిగి ఇవ్వటానికా?" అన్నారు ఊరివాళ్లు.

వారి మాటలను రాఘవయ్య అక్ష్యపెట్ట లేదు. ఊరివాళ్లు రాజుగారి దగ్గరికిపోయి రాఘవయ్య మీద ఫిర్యాదుచేశారు. రాజు గారు రాఘవయ్యను పిలిపించి, "మాట్లు వెయ్యటంలో పనితనంగలవాడివని, నీ పల్ల ప్రజలకు ఎక్కువ లాభం ఉంటుందని అనుకుని నీకు బహుమానం ఇచ్చాను. మీ ఊరివాళ్లకే ఉపయోగించని నీ పనితనం దేనికి? నీ కిచ్చిన బహుమానం తిరిగి ఇచ్చేయ్యి," అన్నాడు. ఆ మాటతో రాఘ వయ్యకు బుద్ధివచ్చింది. అతను రాజు గారికి, క్షమాపణ చెప్పకుని, ఆ నాటినుంచి ఒళ్లు దగ్గిర పెట్టుకుని పనిచెయ్యసాగాడు.

❧ దక్షిణామూర్తి ❧

ప్రథమాశ్వాసము

బ్రహ్మదేవు డెక యజ్ఞము
ప్రారంభము చేసినాడు;
ముల్లోకములం దుండిన
మును లచటగి చేరినారు.

ప్రమథులతో పరమసివుడు
బ్రహ్మ చెంత కూర్చుండెను;
కిటకిట మని యాగశాల
క్రిక్కిరిసెన యట్లుండెను.

ఋత్విక్కుల వేదఘోష,
ఋషిపర్యుల మంత్రధ్వని,
హోమాగ్నుల ధూమచ్ఛట
వ్యోమంబున తెగసినయవి!

హోమాగ్నుల వేల్పుచున్న
హోతల కను లెఱ్ఱపడెను;
పాగలపలన వారి వస్త్ర
ములు పూర్తిగ నల్లపడెను.

హోమకుండమం దగ్నులు
ఉవ్వెత్తుగ లేచుచుండె,
అహతులను నాల్కలతో
అందుకొంచునట్లుండెను!

ఆ యజ్ఞము చూచుటకై
అరుచెంచెను దక్షదేవుడు;
మునులెల్లరు నతనికి తే
ల్పొగించినారు సంభ్రమమున.

తండ్రిపంటి వాడౌటను
దండం బిడడయ్యె బ్రహ్మ,
ధ్యాన మగ్నుడగుట శివుడు
దక్షుని పరికింపడయ్యె.

"తన యల్లుడు శంకరుండు
తా వచ్చిన లేపడయ్యె;
దండం బిడకున్న గాని
తనతో మాటాడడయ్యె.

అంత కొంత సేదబడిన
అతడు కోప మాపలేక,
దిగ్గున పీఠమ్ము నుండి
దిగి నవన్యు లదరి పడగ—

వ్రేలితోడ శివుని చూపి
"వీడు నాకు అల్లుండగు—"
అని సంతట పరమశివుడు
కనులు తెఱచి చూచినాడు.

"నే పచ్చినయవుడు మీరు
నిలబడి కేల్మోగినారు;
అల్లుండైయుండి కూడ
అతడు లేచి మ్రొక్కులేదు!

నలుగురిలో తలవంపులు
నా యల్లుడె కలిగించెను!
ఇచట నున్న పెద్దలలో
ఎవరికన్న నితడు గొప్ప?"

అని తలచుచు చతుడొక్క
అసనమున కూర్చుండెను;
లోపల వేతనికి శివువయి
కోపము పెల్లగుచుండెను.

చురుచుఱుమని శివుని పంక
చూడనట్లు చూచు నతడు—
గడ్డము సవరించుకొనుచు
కనుగొని తలయూచు నతడు.

పుచ్చె బట్టి ఇంటింటను
బిచ్చ మెత్తుకొను వానికి
ఏలిచి పల్ల నొసగుటచే
చురకనయై పొయినాడ!

పల్లకాడున తిరుగువానికి
పల్లమాలిన గర్వమేటికి?
తోళ్ళతుపకలు తాల్చువానికి
ఒళ్ళు తెలియని పాగ రదేటికి?

తగుదునంచని బ్రహ్మ ప్రక్కన
తాను కూర్చొని కన్నుగానడు;
యజ్ఞమందున తనకు స్థానము
అచ్చెనుంచును లక్ష్మిపెట్టడు!

ఒక్క కాపముతోడ నీతని
చక్కచరచెడ చూడు," దంచును
ఇన్ని వీళ్ళంతెత గైకొని
ఇట్లు కాపం బిచ్చె దక్షుడు:

"ఇంద్రాదులతో సమముగ
ఈ శివుడును పొందుచున్న
యాగ హవిర్యాగమునకు
అర్హుడింక కాకుండుత!"

అని శివంప భృగుమహర్షి
తన గడ్డము సవరించుచు,
భుజిభుజి యని దక్షునపుడు
ప్రస్తుతించినాడు మిగుల.

పరమేశుని దక్షు డిట్లు
పరిభవించుచుండు నపుడు
శివశివ యని కొందఱచట
చెప్పుట మూసికొనియుండిరి.

తొందరపడి పరమశివుని
దూషించితివన కొందఱు,
తగిన కాప మిచ్చితివని
పొగడినారు మఱికొందఱు.

మునిజన వాదోపవాద
ములతో సభ రెద్దిపోయె;
చిడిముడి పాటున దక్షుడు
భీ యని యటనుండి పోయె.

శివుడేమియు పలుకలేదు,
ఎవరిని కోపించలేదు;
నందీశుడు రోషముతో
నిందించుచు నెట్లు పలికె:

"ఓ సదస్యులార! మీరు
జూరక కనుచుందురేల?
పరమేశుని దూషించిన
పాపాత్ముని విడుతురేల?

శివునకు తా మ్రొక్కవలెన ?
 శివుడె తనకు మ్రొక్కవలెన ?
 ఎదుటనున్న పరమేశ్వని
 ఎఱుగలేని మూర్ఖు డతడు !

ఎంత చదువుకొన్న నేమి,
 ఇంత తెలివి లేకుండగ
 పరమేశ్వని నిందించిన
 పాపాత్ముడు పశువాతడు !

ఆ కుత్సిత డికమిదట
 మేక మొగముతో నుండుత !,
 ఆ మూఢుడు పశువువలె
 కామాతురుడై పోవుత !”

అని శపింప భృగుమహర్షి
 కను లెఱ్ఱగ చేసినాడు,
 చుఱచుఱమని నందిశుని
 చూచి యిట్లు పలికినాడు :

“ ఏమిటి తెగ ప్రేలుచుంటి ?
 మే మెవ్వర మనుకొంటివి ?
 నీ పాటిగ మేము గూడ
 కావం బిడ లేకుంటిమ ?

శివుని గొల్చు వారల కిక
 చిత్తశుద్ధి లేకుండుత !
 పరమర్థుల దిట్టువారు
 పాపండులుగా నుండుత !”

అని శపింప సభయెల్లెడ
 హాహ ధ్వను లువ్వుతిల్లె;
 అవమానముతో శంకరు
 డచటనుండి లేచిపోయె.

అటు పిమ్మట బ్రహ్మదేవు
 డా యజ్ఞము పూర్తిచేసె;
 మునులెల్లరు తమ యాశ్రమ
 ములకు సాగి పోయినారు. —(సశేషం)

పూర్వం బ్రహ్మపురమనే నగరానికి సమీపానగల అరణ్యంలో కేశపుడనే కాపు యువకు డొకడు వశువులను మేపుకుంటూ వుండేవాడు. వానికి తల్లి లేదు. ముసలి తండ్రి మాత్రం వున్నాడు. ఆ ముసలివాడు రోజూ ఉదయం వశువుల పాలుపిండి, బాటని నగరంలో అమ్మి, ఆ వచ్చిన డబ్బులతో ఇంటికి అవసరమయిన వస్తువులు కొని తెస్తూండేవాడు.

కేశపుడూ, అతని తండ్రి అరణ్యంమధ్య ఒక చిన్న పూరిపాకలో నివసిస్తూండేవారు. వారున్న ప్రాంతానికి దాపులలో ఎక్కడా గ్రామాలులేవు. వాళ్ళు వుంటున్న అరణ్యం చుట్టూతా పెద్ద పెద్ద కొండలుండేవి. కేశపుడు రోజూ తన వశువులమందను కొండ

దరికి తోలుకుపోయి, అక్కడవున్న పచ్చిక బీళ్ళలో వాటని మేపుతూండేవాడు. అలాంటి సమయాల్లో అతడికి కొండ పైభాగానికి ఎక్కి చూడాలనిపించేది. కాని, తండ్రి అతణ్ణి కొండ ఎక్కవద్దని వినాడే కానిం చాడు. కారణ మేమంటే, ఆ కొండమీది గుహల్లో పెద్ద పెద్ద సర్పాలు, పులులూ, ఎలుగుబంట్రూ వుంటవని అతడి సమ్మకం.

ఒకనాడు వశువులను పచ్చికబీటి వైపుకు తోలి, కేశపుడు ఒక చెట్టు నానుకుని కూచుని విల్లంబులు తీసుకుని, బాణాలను దూరంగా వున్న అడివెచెట్ల బోడెలకూ, కొమ్మలపైన వున్న పకులకూ గురిచేసి వదులుతున్నాడు వాదావిధంగా విలు విద్యాభ్యాసంలో మైమరచి వుండగా, కొండ పాదంలోని

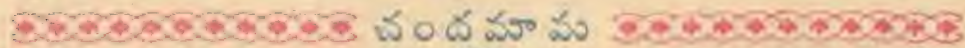
రాతిబండల వైపునుంచి ఒక వికృతమైన ధ్వని వినిపించింది. కేశవుడు భయంపల్లకంపించిపోయి, అంతలోనే గుండె నిబ్బరం తెచ్చుకుని, ఆ వికృతధ్వని వచ్చినవైపుకు కళ్ళుతీప్పాడు. చూస్తూండగానే ఒక వింత జంతువు అక్కడ ఎత్తుగావున్న ఒక రాతి మీదికి ఛెంగున ఎగిరి నిలబడింది. దాని ఆకారం గుర్రాన్ని పోలివున్నది. కాని శరీరం మీద అడవి గాడిదలకు వున్నట్టుగా పెద్ద చారలున్నాయి. ముఖాన పొడవైన ఒకేఒక కొమ్ము వున్నది.

ఈ వింత జంతువును చూసి కేశవుడు తబ్బిబ్బయిపోయాడు. ఇలాంటి జంతువు

లోకంలో వుంటుందనయినా వాడు ఎన్నడూ వినలేదు. ఇప్పుడేంటేయాలి? బాణం ఎక్కు పెట్టి దాన్ని గురిగా కొట్టగలిగితే బావుండును. ఆ వింతమృగం రాతిమీద నిలబడి తోకతో శరీరాన్ని చులుపుకుంటూ, మెడ మీది పెద్ద బాలును ఎగరవేస్తూ కేశవుడి కేసి తల తిప్పింది. ఇదే మంచి అదననుకుంటూ కేశవుడు వెంటితాటిని చెవిపరకూలాగి, ఒక బాణాన్ని దాని మీదికి వదిలాడు. బాణం యుం అంటూ వచ్చి శరీరాన్ని తాకే లోపల ఆ వింత జంతువు రాతిమీది నుంచి ఎగిరి పక్కకు దూకేసింది. కేశవుడు అశ్రుర్యపడుతూ మరోబాణాన్ని వెంటికి తగిలించబోయేంతలో, అది వాయువేగ మనోవేగాలతో దూకుతూ వచ్చి, కేశవుడి చేతిలో వున్న విల్లంబులను నోటపట్టి దూరంగా విసిరివేసింది.

తనకు ప్రాణాపాయం కలగనున్నదని కేశవుడు భావించాడు. ఆ క్షణంలోనే అతడికి ఎక్కడచెని తెగింపూ కలిగింది. అతడు వెట్టుకు అనించి వున్న తన చేతి కర్రను అందుకోబోయేలోపల, ఆ వింత జంతువు అవుకన్నకూడా సాదువులా తలాడిస్తూ వచ్చి, ముఠైను అతడి భుజం మీద పెట్టింది.

కేశవుడు మరింత ఆశ్చర్యపడ్డాడు. ఈ వింతజంతువుకు మానవుల మనోగతాభిప్రాయాలు తెలుసుకునే దివ్యజ్ఞానం వున్నదేమో అనిపించిందతడికి. ఏదీ ఏమైనా, ఈ వింతజంతువు వాలకం చూస్తూంటే, అది తనకు చూసి చేసేదిగా కనబడలేదు. ఆ కారణంవల్ల కేశవుడు ఉత్సాహంగా లేచి నిలబడి, దాని చెన్నుమీద అరిచేతితో గట్టిగా చరిచాడు. దానితో ఆ వింత మృగం గుర్రంలా కాళ్ళతో కదలు తొక్కుతూ, తల పైకెత్తి పెద్దగా సకిలించింది.

"ఇది బహుశా గుర్రం జాతికి చెందిన జంతువై వుండొచ్చు," అనుకున్నాడు కేశవుడు. ఆ అభిప్రాయం అతడికి కలగగానే, దానిమీద స్వారి చేయాలన్నకోరిక కలిగింది. ఆ వెంటనే అతడు ఎగిరి దాని పిపుమీద కూచున్నాడు.

వింతజంతువు ఈసారి మరింత పెద్దగా సకిలించి, చిన్న చిన్న అడుగులు వేస్తూ కొండకేసి బయలుదేరింది. కళ్ళెం, జీనూ లేకుండానే దీనిమీద స్వారి చేయవచ్చు, అనుకున్నాడు కేశవుడు. కొండను సమీపిస్తున్నకొద్దీ దాని వేగం క్రమంగా హెచ్చు సాగింది. కేశవుడు కింద వడబోయేవాడల్లా దాని జాలు పట్టుకుని ముందు కొరిగాడు.

అదే సమయంలో అది బంతిలా ఎగిరి ఒక బండరాయి మీదికి ఎక్కింది. కేశవుడు భయపడిపోయాడు. "ఓహో, ఇది, నన్ను కొండమీదికి తీసుకుపోవాలని చూస్తున్నది. అక్కడి గుహల్లో వుంటూ, ఎటు గుబంట్లూ... ప్రమాదం!" అనుకుంటూ అతడు దానిమీది నుంచి కిందికి దూకేశాడు. కేశవుడు కిందికి దూకగానే, వింత జంతువుకూడా రాతిమీది నుంచి కిందికి దూకి, అతడి చుట్టూ కదలు తొక్కుతూ గిరుల తిరగసాగింది. కేశవుడికి ఏమి చేయాలో తెలియలేదు. వాడు కాళ్ళిడ్చు కుంటూ మామూలుగా కూచునే చెట్టు

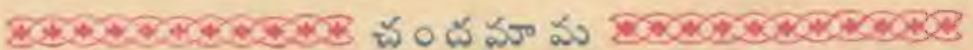
వెద్దకు వెళ్లాడు. ఎంతజంతువు కూడా అతడికి వెనకగా అక్కడికి చేరింది.

కేశవుడు అలోచనలోపడ్డాడు. ప్రపంచంలోమాట ఏమోగాని, తను పుంటున్న రాజ్యంలో మటుకు ఇలాంటి జంతువు పున్నట్టు తను ఎప్పుడూ వినలేదు. అది కొంత మీది నుంచి తను వున్నచోటుకు వచ్చింది. తను స్వారిచేయాలని ప్రయత్నిస్తే తనను కొండమీదికి తీసుకుపోవాలని ప్రయత్నించింది. అంటే, దాని నివాసస్థానం కొంత మీద ఎక్కడో వుండి పుంటుంది. దీనిని పట్టుకుపోయి బ్రహ్మ పురంలో అమ్మితే తనకు చాలా ధనం రావచ్చు!

కేశవుడు యిలాంటి అలోచనల్లో తల ముసకలైవుండగా, ఎంత జంతువు వాడి పశువుల మందలోకి వెళ్ళి, వాటితోపాటు వచ్చిగడ్డి మేయసాగింది. మొదట్లో, దాన్ని చూసి బెదిరిన అవులు క్రమంగా భయం పోయి, దానితోపాటు కలిసి తిరగసాగాయి. ఆ సాయంత్రం వరకూ తన అవులమందలో వుండి, సూర్యాస్తమయ సమయంలో, ఆ ఎంత జంతువు తెరిగి కొండమీదికి వెళ్లి పోతుందనుకున్నాడు. కేశవుడు. కాని, అలా జరగలేదు. చీకటి పడుతూండగా వాడు మందను గంటకి మళ్ళించుకు వచ్చేటప్పేడు, అదికూడా వాటితోపాటు వాడి పూరిపాక దగ్గరకు వచ్చింది. కేశవుడు పశువులన్నిటినీ ఒకచోటికి చేర్చి, వాటి చుట్టూ నెగడుచేసి పాకలోకి వెళ్ళి పోయాడు. ఈఎంత జంతువు నంగతి తన తండ్రితో చెప్పటమా? మానటమా? అని అలోచిస్తూనే, వాడు ఆ రాత్రి భోజనంచేసి హాయిగా నిద్రపోయాడు.

మర్నాడు తెల తెల్లవారుతూండగానే తండ్రి కేశవుడి మంచం దగ్గరకు వచ్చి, వాణ్ణి భుజంపట్టుకుని కుదుపుతూ, "కేశవా, లేలే! ఎంత ప్రమాదం జరిగిపోయింది! రాత్రి మన మందలోకి ఒక తోడెలు

చందమామ

వచ్చింది. చుట్టూ వెగళ్ళు వెలుగుతున్నా అదెట్లా లోపలికి వచ్చిందో నాకు తెలియటం లేదు," అన్నాడు అడుర్తాగా.

కేశవుడు ఉలిక్కిపడి లేచిపోయాడు. చాడికి వచ్చిన క్రితంలేజ అవులమంద దగ్గి రకు వచ్చిన వింత జంతువు గుర్తుకొచ్చింది. తండ్రి దాన్ని చూసి తోడెలనుకుంటున్నాడా? అతడికి పెద్దతనం వల్ల బాగా చూపు అసక పోయినా, గుర్రం అంత ఎత్తున్న ఆ వింత జంతువును చూసి తోడెలని ఏలా అనుకో గలడు? ఒకవేళ ఆ వింత జంతువే రాత్రి వేళ తోడెలుగా మారి తన అవుల్ని చంప తిని పారిపోయిందేమో!

"అ తోడెలు ఎన్ని అవుల్ని పాట్లన పెట్టు కున్నది?" అని అడిగాడు కేశవుడు తండ్రిని.

"దేవుడి దయవల్ల అలాంటిదేమీ జరగ లేదు. తోడెలు నన్ను చూస్తూనే వెగళ్ళ మంట మీదిగా దూకి అడవిలోకి పారిపోయింది," అన్నాడు తండ్రి.

కేశవుడు ఒక పెద్ద నిట్టూర్పు విడిచి, "నువు చూసింది తోడెలు కాదేమో! నిన్న సాయంకాలం మందలోకి కొండ మీదినుంచి ఒక వింతజంతువు వచ్చింది," అంటూ తండ్రికి దాన్ని గురించి అంతా వివరంగా చెప్పాడు. అంతా దిన తండ్రి అశ్చర్య

వదుతూ, "నువ్వు చెప్పిన వింతజంతువే నాకు మందలో కనిపించలేదే! కొండమీంచి వచ్చిందంటున్నావు, జాగ్రత్త! అది జంతు రూపంలో వున్న ఏ మాయావి రక్కసయినా కావచ్చు!" అన్నాడు.

తండ్రి మాటలకు కేశవుడు బిగరగా నవ్వుతూ, "రక్కసైతే నన్ను పట్టుకు పోయేందుకు ఆ రూపంలోనే రావచ్చుగా, ఈ వింత రూపం ఎందుకు ధరించాలి? నువ్వు చూసింది నిజంగానే తోడెలు, సందేహం లేదు. మంద వెంట మన ఇంటికి వచ్చిన వింతజంతువు రాత్రికిరాత్రే అడవి లోకి వెళ్ళిపోయివుంటుంది," అన్నాడు.

తరవాత తండ్రి పాలకావిడి ఎత్తుకుని పగరంకేసి వెళ్ళిపోయాడు. కేశవుడు అదరా బాదరా ముఖం కడుక్కుని, స్నానం చేసి చద్ది అన్నం తిని మందను కొండదరి వచ్చి కవీడులోకి తోలుకు పోయేందుకు పాకలోంచి బయటికి వచ్చాడు. అప్పట్లో కొన్ని నెమరు వేస్తూ పడుకొనివున్నాయి, కొన్ని అంభా అని అరుస్తూ గంతులు వేస్తున్నాయి. కాని, ఎక్కడా వింతజంతువు బాడలేదు.

కేశవుడు అవుల మందను కొండదరికి తోలుకుపోయి, తను మామూలుగా కూచునే చెట్టు కింద కూచుని, బాణాలు ఎక్కు పెట్టి కొండ మీదికి యూం యూం తని ప్రతి ధ్వనించేలా పడులుతున్నాడు. హఠాత్తుగా అతడి వెనక వింతజంతువు వికృతంగా నకిలించిన శబ్దం వినిబడింది. కేశవుడు తుళ్ళిపడి వెనక్కు తిరిగి చూశాడు. వింత జంతువు వెనకకాళ్ళమీద లేచి నిలబడి మరింత పెద్దగా నకిలించి, అతడి ముందుకు వచ్చి నిలబడింది.

"మళ్ళీ వచ్చావా? ఏమాటే మరచి పోయాను సుమా?" అన్నాడు కేశవుడు. మనిషితో మాట్లాడుతున్న భారణిలో, వింత జంతువు తలాడించింది. కేశవుడి అశ్చర్యానికి అంతులేదు. అంతలోనే అతడికి తండ్రి

మాటలు గుర్తు కొచ్చినై. "ఇదేదైనా మాయ రక్తస్ని కాదుగదా?" అనుకున్నాడు మనసులో. అతడి మనోగతభావాలు అర్థమైనదానిలా వింతజంతువు గిరుక్కున వెనుదిరిగి అవుల మందకేసి బయలుదేరింది. కేశవుడు దానికేసి కొంచెం పేపు అనుమానంగా చూసి, వెనుక్కుంటూ, అంబుల పొదిలోంచి బాణాలు తీసి ఎక్కు పెట్టి, ఈసారి చెట్లకొమ్మల మీదికి వదలసాగాడు.

ఈ విధంగా కొద్దికాలం గడిచింది. దూరంగా ఎక్కడో గుర్రాలు పరిగెత్తి వస్తున్న చప్పుడయింది. చూస్తూండగానే ఇద్దరు రౌతులు కేశవుడున్నచోటుకు వచ్చి,

అతడికేసి వింతగా చూస్తూ, "మహాసేనానీ, ఇక్కడెవ్వడో ఏకలవ్యుడున్నట్టుంది!" అని కేక పెట్టారు.

"ఏకలవ్యుడా? అయితే అలశ్య మెందుకు, వేళ్ళు తెగ్గట్టండి!" అంటూ విలువైన దుస్తులతో, బాగా ఆలంకరింప బడిన గుర్రాన్నెక్కి వున్న ఒకడు అక్కడికి వచ్చాడు.

"ఏమిరా ఆ పాగరు! లేచి నిలబడవేం? ఈ వచ్చింది ఎవరనుకున్నావ్? బ్రహ్మపుర మహాసేనాని!" అన్నాడొక రౌతు.

కేశవుడు చవ్చన లేచి నిలబడి, బ్రహ్మపురసేనానికి, చేతులెత్తి నమస్కారం చేశాడు. సేనాని అతణ్ణి, చెట్టుకంద వున్న అంబుల పొదిన, ధనుష్టనూ పరీక్షగా చూసి మిసిం దువ్వుకుంటూ, "ఏరా, నువ్వెవరివి? క్షీత్రియుడివా? ఎవరి ప్రాణాలు తియాలని, ఈ ధనుర్విద్య నెప్పుడున్నావ్?" అని కఠినంగా ప్రశ్నించాడు.

"అయ్యా, నేను కాపుకుర్రాణ్ణి. నాకి లోకంలో శత్రువు లేవరూ లేరు. ఏదో ఉబుసుపాక ఈ విల్లంబులు వెంట తెచ్చు కున్నాను. అదుగో, అకొండ దరిని నా అల మండ!" అన్నాడు కేశవుడు వినయంగా.

సేనాని తల తెప్పి ఆలమండకేసి చూసే లోపలే, గుర్రపు రౌతుల్లో ఒకడు గగ్గోలు పడుతున్నట్టు గొంతెత్తి, "మహాసేనాని, చూడండి, చూడండి! పంచకల్యాణి! దేవ తాశ్వంలా వున్నది!" అంటూ వింతజంతువు కేసి చెప్పి చూపాడు.

సేనాని అశ్చర్యపడుతూ ఆ వింత జంతువుకేసి ఓకీబకాలం చూసి, "అది పంచకల్యాణి కాదు, దేవతాశ్వమూ కాదు; అదివిగాడిచలా వున్నది! అదివిగాడిచ అంత ఎత్తు వుండదే! ఒంటి కొమ్ము ఏమిటి? ఇలాంటి జంతువు వుంటుందని విననైనా వినలేదే! ఇటు మళ్ళించుకురండి!" అని భటులకు అజ్ఞయిచ్చాడు.—(ఇంకా వుంది)

మారిపోయిన పెళ్లికూతురు

కోసలరాజుకు కొడుకైన కమలాకరుడనే వాడు అందానికి నవమస్మధుడు. ఆ సగరం లోనే ఒక భట్రాజుండేవాడు. ఆ భట్రాజు దేశాటనచేస్తూ విడిశానగరానికి వెళ్ళి ఒక నాట్యచార్యుడి ఇంట అతిథిగా ఉన్నాడు.

ఒకనాడ నాట్యచార్యుడు భట్రాజుతో, "రేపు రాజసభలో రాజకుమార్తె నేను చెప్పినకొత్తనాట్యం ప్రదర్శించబోతున్నది," అని చెప్పాడు. ఆ నాట్యం చూడాలని వేడుకపూర్వీ భట్రాజు నాట్యచార్యుడి వెంట రాజసభకు వెళ్ళి కూచున్నాడు. రాజకుమార్తె హంసాపళి సభకు వచ్చి కొత్త నాట్యం ప్రారంభించింది.

అందరిలో రంభా ఊర్వశీలను తలదన్నే హంసాపళిని చూడగానే భట్రాజు, "ఆహా, ఈ పిల్లను మా రాజకుమారుడు కమలా కరుడు చేసుకుంటే ఎంత బాగుండును!" అనుకున్నాడు.

భట్రాజు చాలా గడుసువాడు. ఈ ఆలోచన తట్టినమీదట ఇందుకుగాను తానే స్వయంగా పాటుపడాలనుకున్నాడు. దానికి మొదటిమెట్టుగా తాను రాజభవనంలో ప్రవేశించాలి. అందుకుగాను అతను వీంచేశాడంటే, సభ ముగిసేలోపల ఒక గుడ్డమీద, "సమర్థులుంటే నాతో సమంగా చిత్తరువులు చిత్రించవచ్చు," అని రాసి, దాన్ని పక్కన పెట్టుకుని రాజద్వారం దగ్గర కూచున్నాడు.

ఈ సంగతి తెలిసి రాజుగారు, వీడెవడో గొప్ప చిత్రకారుడనుకుని, తన కుమార్తె ఇంటి గోడలపై చిత్రాలు రచించటానికి భట్రాజును నియోగించాడు. భట్రాజు హంసాపళి పడకగది గోడమీద కమలా కరుణ్ణి అతని పరివారాన్ని చిత్రించాడు.

కాని ఆ బొమ్మలో చిత్రించినవాడు ఫలానా రాజకుమారుడని తానై చెబితే మోసం చేస్తున్నాడని రాజకుమార్తె అనుకో

వచ్చు. హంసావళి తానై ఆ బొమ్మ ఎవరి దని అడగలేదు. అందుచేత భట్రాజు ఇంకొక యుక్తి చేశాడు; నమ్మకస్తుడైన మిత్రుణ్ణి ఒకణ్ణి సహాయంకొరి, వాడికి ఏం చెయ్యాలో ముందుగా బోధించాడు.

భట్రాజు మిత్రుడు వెర్రిబాగులవాడిలాగా నటించూ రాజభవనం వద్దకు వచ్చి రాజకుమారులను కాస్సేపు నవ్వించాడు. ఇది తెలిసి హంసావళి వాణ్ణి తన భవనానికి పిలిపించింది. వాడు రాజకుమారులై గది గోడమీద భట్రాజు వేసిన బొమ్మ చూస్తూనే, "ఇదేమిటి? కోపల రాజకుమారుడు కమలా కరుడు ఇక్కడికెలా వచ్చాడు! ఆహా,

అతను ఎంత అందగాడు! అటువంటి అందగాడు భూప్రపంచంలో మరొకడు లేడు గదా!" అన్నాడు.

"ఇదేమిటి, ఈ వెర్రివాడు ఇలా అంటున్నాడు?" అని హంసావళి భట్రాజును అడిగింది.

"వాడు చెప్పేది నిజమేనమ్మా! చీదెప్పడో ఆ రాజకుమారుణ్ణి చూసి ఉంటాడు. అందు చేతనే బొమ్మ చూసి పొల్చగలిగాడు," అని భట్రాజు చెప్పాడు.

ఆ మాటతో హంసావళి మనసులో కమలాకరుడిపై ప్రేమ మొలకెత్తి దినదిన ప్రవర్ధమానం కాసాగింది.

తన పని ఈవిధంగా ఇక్కడ ముగించు కుని భట్రాజు కోపలనగరానికి వెళ్ళి, యుక్తిగా రాజకుమారుడితో ఈ జరిగిన సంగతంతా చెప్పేశాడు. దాంతో కమలా కరుడికి హంసావళిపై ప్రేమ అంకురించి దినదిన ప్రవర్ధమానం కాసాగింది.

ఇది జరిగిన కొద్ది కాలానికే కమలా కరుడితో తండ్రి, "నాయనా, ఈడు వచ్చిన వాడవు; ఆస్తమానం ఇంట్లో కూచుని సుఖాలు అనుభవించకపోతే మన శత్రువులను జయించి రారాదా? అంగరాజు మనతో యుద్ధానికి ఆయత్తుడవుతున్నాడట.

సైన్యం తీసుకుపోయి ఆ అంగరాజును ఓడించు," అన్నాడు.

విడికకు వెళ్ళటానికి ఇది మంచి అవకాశంగా దొరికింది, అందుచేత కమలా కడుడు తండ్రి మాటప్రకారం అంగదేశం పైకి దండెత్తి వెళ్ళాడు; అంగరాజుతో యుద్ధం చేసి ఓడించటమేగాక రాజును ప్రాణాలతో బందిగా పట్టుకుని భటుల కిచ్చి తండ్రి వద్దకు పంపుతూ, "నేను మన ఇతర శత్రువుల సందరిని జయించిగాని తిరిగి రాను," అని కబురు చె్ాడు.

తరవాత కమలాకరుడు చారిలో తగిలిన దేశాలన్నిటినీ జయిస్తూ, తన స్థేనను అంత కంతకూ పెంచుకుంటూ కాలక్రమాన విడికానగరం చేరి ఊరిబయట విడిసి రాజు గారి వద్దకు ఒక దూతను పంపాడు.

కోసల యువరాజు వరసగా ఒక్కొక్క దేశాన్నే జయించుకుంటూ పస్తున్నవార్త హంసావళి తండ్రి అదివరకే విన్నాడు.

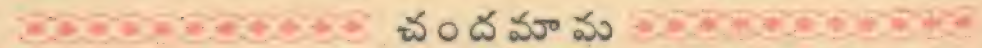
ఆ యువరాజు ప్రచండమైన సేనతో తన సగరానికే వచ్చాడనే సరికి ఆయన బెదిరిపోయాడు.

కాని కమలాకరుడి దూత ఆయన వద్దకు వచ్చి, యుద్ధం గురించి మాట్లాడటానికి మారుగా, "మా కమలాకర యువరాజు

గారు మీ అమ్మాయిని హంసావళిని తమ కిచ్చి వివాహం చెయ్యమని కోరుతున్నారు," అన్నాడు.

హంసావళి తండ్రికి పోయిన ప్రాణం తిరిగి పచ్చినట్టయింది. ఆయన వెంటనే కమలాకరుణ్ణి చూడబోయి, "నాయనా, కాకిచేత కబురుచేస్తే అయిపోయేదానికి నీవే వచ్చావా? నా కుమార్తెకు నీ కంటే తగిన పరుడు ఎక్కడ దొరుకుతాడు. నా కుమార్తె మహిమగలది. పనితనం నుంచీ విష్ణువు నారాధించటంవల్ల ఎలాటి జ్వరాన్నయినా ఆమె తాకి పోగట్టకలదు. ఇది నాకే స్వయంగా అనుభవం," అన్నాడు.

ఆయన అప్పుడే తన కూతుర్ పెళ్ళికి
లగ్నంకూడా నిర్ణయించి తన ఇంటికి వెళ్ళి
పోయాడు. తనకూ కమలాకరుడికి పెళ్ళి
నిశ్చయమయిందంటే హంసాపళి నమ్మలేక
పోయింది. తాను ఎవరిని పెళ్ళాడాలని
ఇంతకాలంగా కలలు కంటున్నదో అతడే
తనకు దైవికంగా భర్తకావటం సాధ్యమా?
ఈ పెళ్ళికొడుకు తన గదిగోడమీద చిత్రం
చినవాడా, లేక అదే పేరుగల మరొక రాజు
కుమారుడా? అతడి వెంట పెద్ద సేన
ఉండటంచూసి తన తండ్రి దడుచుకుని
తనను వాడికివ్వటానికి ఒప్పుకున్నాడేమో!
ఈ అనుమానాలు హంసాపళిని బాధించాయి.

హంసాపళికి కనకమంజరి, అశోకరిక
అని ఇద్దరు ఇష్ట సఖులున్నారు. ఆమె కనక
మంజరితో రహస్యంగా, "ఓసీ, నీవు
ఆ రాజకుమారుడి పద్దకు వెళ్ళి, అతను
నా గది గోడమీద చిత్రించిన కమలాకరుడో
కాదో సరిగా తెలుసుకురా!" అని చెప్పింది.

కనకమంజరి గడ్డా లూ, మీసాలూ,
కాషాయపస్త్రాలూ, రుద్రాక్షమాలలూ, జింక
తోలూ మొదలైనవి సంపాదించి యతివేషం
వేసుకుని కమలాకరుడుండే విడిదికి వెళ్ళి
అతనిచేత మర్యాదలు చేయించుకున్నది.
కాని అతన్ని చూడగానే కనకమంజరికి
మోహం ఆవేశించి, ఎలాగైనా తానే అతన్ని
పెళ్ళాడాలన్న దుర్బుద్ధి పుట్టింది.

ఆందుచేత కనకమంజరి ఇంటికి తిరిగి
వచ్చి హంసాపళితో, "సఖీ, నీవు నిజంగా
ఎంత దురదృష్టవంతురాలివి! నేను వెళ్ళే
సరికి నీ కాబోయే భర్తను తాళ్ళతోబంధించి
బలవంతాన విదో మందులిస్తున్నారు. అత
నికి దయ్యం వట్టింది. నన్ను చూడగానే
భూతవైద్యం చాతసపునా అని అడిగారు.
నేనెదో రక్షకట్టి, మళ్ళీ పస్తానని వాళ్ళతో
చెప్పి వచ్చేశాను. మహారాజుగారు నీకు
మొత్తానికి మంచి సంబంధమే కుది
ర్చారు!" అన్నది.

ఈ మాటలు వినిగానే హంసాపతి బెదిరిపోయి, "సఖీ, ఈ పెళ్ళి తప్పించుకోవటం ఎలా?" అని కనకమంజరిని అడిగింది.

"మనం ఒక యుక్తి చేస్తే ఈ పెళ్ళి నీకు తప్పదు. మరొకతెకు నీ వేషం వేసి పెళ్ళి పీటలమీద కూచోబెట్టి మనిష్యరమూ అరణ్య మార్గానపడి పారిపోదాం!" అన్నది కనకమంజరి.

"మరెవరో చెనికి? ఆ పెళ్ళికూతురి వేషం నీవే వేసుకో. నేను ముందుగానే అరణ్యంలోకి వెళతాను. తరవాత నీవు కూడా తప్పించుకుని వచ్చి సన్నుకలుసుకో!" అన్నది హంసాపతి. ఈవిధంగా ఆమె కనకమంజరి తనకోసం తప్పిన గోతిలో సూటిగా పడింది.

పెళ్ళిరోజు వచ్చింది. హంసాపతి గదిలో ఆమెతోబాటు కనకమంజరి, అశోకకరికా మాత్రమే ఉన్నారు. కనకమంజరి పెళ్ళి కూతురి వేషం వేసుకున్నది. హంసాపతి ఆమె దుస్తులు ధరించింది.

కనకమంజరి హంసాపతితో, "సఖీ, ముహూర్తం సమీపిస్తున్నది. నీవు పడమటి ద్వారంకుండా వెళ్ళి ఒక కోసుదూరం వెళ్ళి వంటే అక్కడ ఒక పెద్ద బూరుగు చెట్టున్నది. దానిలో పెద్ద తొర్రు ఉన్నది. అందులో దాగి

ఉండు. త్వరలోనే నేను వచ్చి నిన్ను కలుసుకుంటాను," అని చెప్పింది.

రాత్రి సమయం. హంసాపతి చీకటిలో ఎవరి కంటా పడకుండా పడమటి ద్వారం దాటి కోసుదూరం సడిచి కనకమంజరి చెప్పిన బూరుగుచెట్టు దగ్గరికి వచ్చింది. కాని ఆ చీకటిలో ఆ చెట్టు తొర్రలో దూరి దాక్కొవటానికి ఆమెకు అసహ్యంవేసి, దాని సమీపంలోనే ఉన్న మురిచెట్టోకటి ఎక్కి కనకమంజరి రాకకోసం ఎదురు చూడసాగింది.

అక్కడ కనకమంజరి అశోకకరికతో, "రాజకుమార్తెకు ఈ సంబంధం ఇష్టంలేక

పడమటి ద్వారం దాటి, హంసాపళి చెళ్ళిన దారినే నడుస్తూ బూరుగు చెట్టు దగ్గరికి వచ్చింది. కనకమంజరి దడుచుకున్నదాని లాగా అయిపోయి కమలాకరుణ్ణి గట్టిగా పట్టుకున్నది.

"ఎందుకలా భయపడుతున్నావు?" అని కమలాకరుడు అడగగా, కనకమంజరి, "నిన్న రాత్రి నాకొక పీడకల వచ్చింది. అందులో నేనీ బూరుగు చెట్టు దగ్గరికి వచ్చి నట్టూ, అందులోనుంచి ఒక పిశాచి వచ్చి నన్ను పట్టుకుని మింగబోయినట్టూ, అంతలో ఒక బ్రాహ్మడు నన్ను కాపాడి, పిశాచితో సహా ఈ బూరుగు చెట్టును తగలబెట్ట మన్నట్టూ వచ్చింది. ఈ చెట్టును ఇప్పుడు చూడగానే నాకా పాడు కల జ్ఞాపకం వచ్చి భయం వేసింది," అన్నది.

ఈ మాట విని కమలాకరుడు తన భటు లతో, "ఈ బూరుగు చెట్టును కాల్చి వేయండి," అన్నాడు. "అ చెట్టులో నుంచి పిశాచి బయటికివస్తే దాన్నికూడా ఆ మంట ల్లోనే వెయ్యండి!" అన్నది దుర్మార్గురాలైన కనకమంజరి.

బూరుగుచెట్టు కాలి బూడిద అయినాక కనకమంజరి తనకు హంసాపళి పీడ శాస్త్ర తంగా విరగడ అయిపోయిందనుకుని సంతో

ఈ దొంగ ఎత్తు వేళాం. నిన్న నారహస్యం దాచావంటే నా వెంట తీసుకుపోయి ఎంతో మేలు చేస్తాను," అని సవ్వచెప్పింది.

తరవాత పెళ్ళికూతుర్ని పిలుచుకు పోయారు. కనకమంజరి మేలిముసుకు వేసుకుని ఉండటంవల్లా రాత్రివేళ కావటం వల్లా అమె హంసాపళి కాదని ఎవరూ పోల్చలేదు.

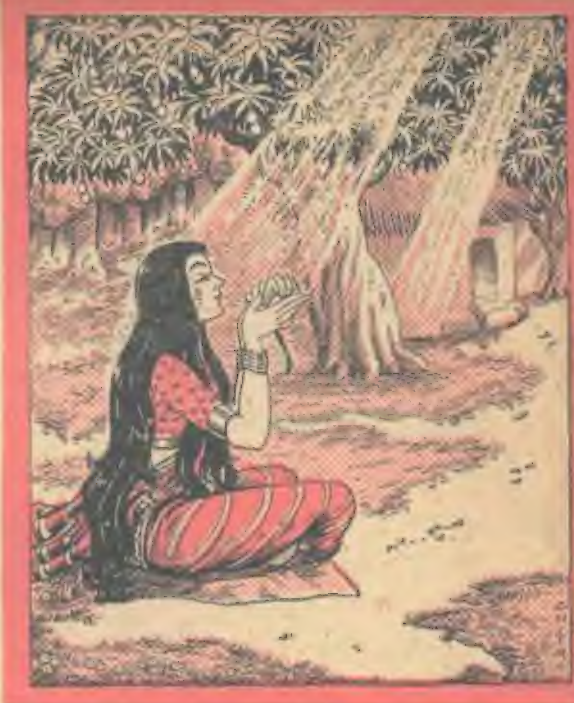
కమలాకరుడు హంసాపళిని పెళ్ళాడు తున్నాననుకుంటూ కనకమంజరిని పెళ్ళా దాడు. వెంటనే ఆతను తన భార్యతోనూ పరివారంతోనూ తన దేశానికి బయలు దేరాడు. భార్యభర్తలు ఎక్కిన ఏనుగు

మించింది. కమలాకరుడు ఆమెతో తన సగరానికి వెళ్ళి, తండ్రివేత రాజ్యాభిషేకం కూడా చేయించుకుని, కనకమంబరిని పట్టపుదేవిని చేసుకుని సుఖంగా రాజ్య మేలుతున్నాడు.

కనకమంబరి చేసిన ప్రహం మురిచెట్టు మైనుంచి కళ్ళారాచూసి, చెవులారా విన్న హంసావళి తన దుర్దశకు దూఱించింది. ఆ బూరుగు చెట్టు మంటలోనే ఆత్మహత్య చేసుకుందా మనికూడా ఆమె ఆనుకున్నది. కాని చచ్చి సాధించే దేమిటి అనుకుని ఆ ప్రయత్నం మానేసి బసుల కంట పడకుండా నిర్వనారణ్యాల వెంబడి వెళ్ళివెళ్ళి, ఒక ఫలవృక్షాల వనంచేరి, అక్కడ తన ఇష్టదైవమైన విష్ణువును ఆరాధిస్తూ, పళ్ళే అహరంగా తాపని జీవితం వెళ్ళబుచ్చు సాగింది.

ఇంతలో కమలాకరుడికి విడవని జ్వరం పట్టుకుని ఎన్ని చికిత్సలు చేసినా పోలేదు. ఈ జ్వరంచూసి కనకమంబరి బెదిరి పోయింది. తాను హంసావళిలాగా నటిస్తున్నది, హంసావళి తాకితే ఏ జ్వరమైనా పోతుందని కమలాకరుడు తన మామగారి ద్వారా విని ఉన్నాడు, కాని అతను ఆ సంగతి మరిచిఉండాలి. అది జ్ఞాపకం

వచ్చేలోగా ఈ జ్వరం నిమ్మళించకపోతే తాను మాయా హంసావళి అన్నసంగతి బయటపడుతుంది.

అసలే ఆమె తన రహస్యాన్ని తన వెంట ఉన్న ఆశోకకరిక ఎప్పుడు బయటపెట్టేస్తుందో అని మధనపడుతున్నది. ఒక్క దెబ్బతో ఆశోకకరిక ప్రాణాలనూ, కమలాకరుడి జ్వరాన్ని పొగొట్టడానికి కనకమంబరి ఒక ఎత్తు వేసింది.

ఒకరాత్రివేళ ఆమె ఆశోకకరికను వెంట బెట్టుకుని ఒక పాడుబడిన శివాలయానికి వెళ్ళి, అక్కడి లింగానికి మేకను బలి ఇచ్చి, మేక కళ్ళతో దూపం వేసింది.

తరవాత ముగ్గువేసి అందులో జ్వరపురు
మడి బొమ్మ వేసి దానికి సాష్టాంగ పడమని
అశోకకరికను కొరింది. కనకమంజరి తల
పెట్టిన ద్రోహం తెలియక అశోకకరిక
సాష్టాంగ పడింది. వెంటనే కనకమంజరి
కత్తి ఎత్తి దాని మెడమీద వేసింది.

అయితే అ దెబ్బ అశోకకరిక మెడకు
తగలక ఆమె భుజానికి తగిలి కొద్ది గాయ
మయింది. ఆమె పెద్దపెట్టున కేకలు
పెడుతూ బయటికి పరిగెత్తింది. ఈ కేకలు
విని తలారివాళ్ళు పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చారు.
అశోకకరిక మూలంగా గుడిలో ఉన్న కనక
మంజరినీ, గుడి లోపలి దృశ్యాన్నీ, ఆమె
తలపెట్టిన సరబలిని అర్థం చేసుకుని, కనక
మంజరిని చావ చితకగట్టికొత్వాలు దగ్గరికి
ఈడ్చుకుపోయినారు. అయితే కమలా
కరుడు నేరవిచారణ చేసే లోపలే కనక
మంజరి తాను తిన్న దెబ్బల ఫలితంగా
చనిపోయింది.

కనకమంజరి చేసిన దుర్మార్గమంతా
అశోకకరిక ద్వారా విస్తాక హంసాపళి
జీవించే ఉన్నదని కమలాకరుడికి అని
పించింది. ఆమె చెట్టుతోరలో దాగి ఉన్న
ట్టుయితే దాన్ని తగలబెట్టినప్పుడు బయటికి
రాకుండా అందులో నికృష్టమైన చావు
చాపదు. ఆమెను వెతికి రమ్మని అన్ని
వైపులకూ అతను మనుమలను పంపాడు.
వారిలో కొందరు హంసాపళి ఉండే ఫల
ప్రుక్ష పనానికి వచ్చి, ఆమె హంసాపళి అని
తెలుసుకున్నారు. కనకమంజరి చేసిన
ద్రోహం బయట పడిందని ఆమె వారిద్వారా
తెలుసుకున్నది. ఆమె వారివెంట బయలు
దేరి కమలాకరుడి దగ్గరికి వెళ్ళి అతన్ని
తాకగానే అవ్వాళ్ళుగా బాధించిన జ్వరం
కాస్తాపోయింది.

తరవాత కమలాకరుడు హంసాపళిని
వైభవంగా పెళ్ళాడి ఆమెతో సహా సుఖంగా
రాజ్యమేలాడు.

మోసగాళ్ళ గురువు

ఒకప్పుడు బాగాడు నగరంలో ధనికుడైన పర్తకుడొకడుండే వాడు. ఆయన ప్రపంచ మంతా తిరిగివచ్చాడు గాని కొండలమధ్య ఉండే ఒక నగరానికి ఎన్నడూ వెళ్ళలేదు. ఆ నగరం నుంచి వచ్చిన ఒక బాటసారిని ఆయన కలుసుకోవటం తటస్థించింది.

"ఆ నగరంలో ఏ పస్తువులకు ఎక్కువ గిరాకీ ఉంటుంది?" అని పర్తకుడు బాట సారిని అడిగాడు. చందనపు చెక్కకు మంచి ధర వస్తుందని బాటసారి చెప్పాడు.

సరే, పర్తకుడు తనవద్ద ఉన్న డబ్బుతో దొరికినంత చందనపు చెక్క కొని దాన్ని తీసుకుని కొండలమధ్య ఉండే నగరానికి బయలుదేరాడు. ఆయన నగరాన్ని చేర వస్తుండగా ఒక ముసలిది తన గొర్రెలను తోలుకువస్తూ ఎదురువడి, ఆయన పరదేశీ పర్తకుడని తెలుసుకుని, "జాగర, నాయనా! ఈ నగరంలో వాళ్ళు పచ్చి దొంగలు, పర

దేశీలను మహా మోసగిస్తారు!" అని హెచ్చరించి తన దారిన తాను వెళ్ళిపోయింది.

పర్తకుడు నగరద్వారం చేరేసరికి పూర్తిగా చీకటి వడింది. ద్వారం మూసే శారు. తెల్లవార్లు బయటనే గడిచి, ఆయన మర్నాడు నగరద్వారం దాటాడే లేదో ఒక మనిషి పలకరించి ప్రశ్నలువేశాడు.

"మాది బాగాడు. ఈ నగరంలో చందనపు చెక్కకు మంచి ధర ఉన్నదని విని ఆ సరుకు అమ్మకానికి తెచ్చాను," అని పర్తకుడు చెప్పాడు.

"ఎవరా చెప్పినవాడు. మాకు చందనం కర్ర పంట చెరుకుగా తప్ప పనికిరాదు. పంట చెరుకుకు ఎవరన్నా పెద్ద ధర పెడతారా?" అంటూ కొత్తవాడు తన దారిన తాను వెళ్ళాడు.

ఈ మాటకూడా నిజమో, అబద్ధమో పర్తకుడు తేల్చుకోలేక పోయినాడు. ఆయన

పర్తకుడు దగ్గరికి వచ్చాక ఆ మనుషులు,
“మీ సరుకు ఆమ్ముతారా?” అని అడిగారు.

“దానికి ఏమిస్తారు?” అని పర్తకుడు
అడిగాడు.

“అదే బరువుగల సరుకు మీరు ఏది
అడిగినా ఇస్తాం,” అన్నారు వాళ్లు. అందుకు
సమ్మతించి పర్తకుడు తాను తెచ్చిన
చందనం కర్రల కట్టలు వారికి ఇచ్చేశాడు.

తరవాత ఆయన నగరం చూడటానికి
బయలుదేరాడు. దారిలో ఒక ఒంటికన్ను
వాడు ఆయనను సమీపించి, చెయ్యి గట్టిగా
పట్టుకుని, “ఇడుగో, నా కన్ను పొగొట్టిన
వాడు!....ఈసారి తప్పించుకు పోలేవులే!”
అని కేకలు పెట్టాడు.

సలుగురూ చుట్టూమూగారు. “నువ్వెవరో
నేనెరగను. ఈ క్షణంచాకా నిన్ను చూడ
నైనా లేదు. నేనీ జీరికి రావటం ఇదే
మొదటిసారి. నీ కన్ను నేను పొగొట్టానంటా
వేమిటి?” అని పర్తకుడు ఆశ్చర్యంగా అడి
గాడు, విడపించుకోవటానికి ప్రయత్నిస్తూ.

కాని చుట్టూ మూగినవాళ్ళు ఒంటి కన్ను
వాడి పక్షమై, పర్తకుడు వాడికి పరిహారం
ఇవ్వాలని నిర్ణయించారు. ఆ సంగతి రేపు
చూడ్డామని చెప్పి పర్తకుడు అప్పటికి
తప్పించుకున్నాడు.

తన సరుకుతోసహా ఒక పంట పూటి ఇంటికి
వెళ్ళి అక్కడ బస తీసుకున్నాడు. తరవాత
ఆయన ఆ ఇంటి ఆవరణలోకి రాగా ఒక
వింత దృశ్యం కనబడింది. నగర ద్వారం
వద్ద తనను వలకరించినవాడూ, మరొకడూ
కలిసి అరు బయట పొయిపెట్టి మంట
చేస్తున్నారు. వారు పంట చెరుకుగా వాడు
తున్నవి చందనపు కర్రలే!

ఇది చూడగానే పర్తకుడి గుండె జారి
పోయింది. ఆ మనిషి చెప్పినది నిజమే;
ఈ నగరంలో చందనాన్ని పంట చెరుకుగా
వాడతారు. తన సరుకుంతా అమ్మినా కొద్ది
పాటి వెండి తప్పరాదు.

అయితే ఈ రద్దీలో వర్తకుడి కాలి చెప్పులలో ఒకటి తెగిపోయింది. ఆయన దాన్ని ఆ సమీపంలోనే ఉన్న చెప్పలు బాగు చేసేవాడికిచ్చి, బాగు వెయ్యమన్నాడు.

"ఏమిస్తారు?" అన్నాడు చెప్పలు బాగు చేసేవాడు.

"నెన్ను సంతోషపెడితే సరిగద!" అన్నాడు వర్తకుడు. అందుకు చెప్పలు బాగుచేసేవాడు సమ్మతించాడు.

ఒక కాలికి చెప్ప చేకుండా నడవటం కష్టం గనక వర్తకుడు ఆ సమీపంలోనే ఎవరో జూదమాడుతుంటే వినోదం చూస్తూ నిలబడ్డాడు. కొద్దిసేపు గడిచాక, పక్కన నిలబడిన మనిషి వర్తకుణ్ణికూడా పందాలు కాయమన్నాడు. వర్తకుడు జూదం అడి కొద్దిసేపట్లోనే అక్కడి జూదరుల కందరికీ వాకి వడ్డాడు. ఆయనను జూదంలోకి దించిన మనిషి, "సముద్రంలో నీరంతా తాగుతావా? లేక నీకున్నదంతా మాకు ఇచ్చుకుంటావా? ఏదో ఒకటి నిర్ణయించుకో," అన్నాడు.

"రేపటిదాకా గడువిస్తే నిర్ణయించు కుంటాను," అని వారితో చెప్పి వర్తకుడు, తన దుస్థితి తలుచుకుని విచారపడుతూ వీధుల వెంట నడవసాగాడు.

ఆయనకు ఒక చోట ముసలిది మళ్ళీ ఎదురయింది. వర్తకుడి ముఖం చూడగానే ఏదో జరిగిందని ఆమెకు తెలిసిపోయింది. ఆయన ఆమెతో తన అనుభవాలన్నీ పూస గుచ్చినట్టు చెప్పాడు.

అంతా విని ఆమె, "చూశావా, నాయనా? ఈ నగరపు మనుషులు పట్టి పాపిష్టివాళ్ళు. నేను ముందే చెప్పినా నీవు వారి మోసానికి గురి అయ్యావు. ఈ నగరంలో చందనపు కట్టకు పది బంగారుమాడల ధర ఉన్నది. నీ దగ్గర ఉన్న చందనమంతా అమ్మితే అంతులేని బంగారం రావలసింది. అయిందేదో అయింది, ఇప్పుడైనా నేను చెప్పినట్టు

చేకావంటే నీకు జరిగిన అన్యాయం కొంత పరకైనా సరికావచ్చు. చీకటి పడే వేళకు నగర ద్వారం వద్దకు వెళ్లావంటే అక్కడ నిర్జన ప్రదేశంలో ఒక గుడ్డి సాధువు కనిపిస్తాడు. నిజానికి వాడు సాధువు కానేకాదు; వాడు ఈ నగరంలో ఉండే మోసగాళ్ల కందరికీ గురువు. చీకటి పడ్డాక మోసగాళ్లు వచ్చి వాడి దగ్గర సలహాలు పుచ్చుకుని, తాము చేసిన మోసాలన్నీ వాడికి చెప్పి వెళతారు. నువ్వు రహస్యంగా వాళ్ల సంభాషణ అలకిస్తే కొంత లాభించవచ్చు,” అన్నది.

ఇంకా చీకటి పడకమునుపే వర్తకుడు నగరద్వారం కేసి వెళ్లాడు. ద్వారం వెలవల

ఒక గుడ్డిసాధువు, ముసలిది చెప్పినట్లే, ఒక రాత్రిని అనుకుని సమాధిలో ఉన్నట్టుగా కూచుని ఉన్నాడు.

వర్తకుడు చప్పుడు చెయ్యకుండా వెళ్లి ఆ రాత్రి వెనక దాగాడు.

చీకటి పడగానే నగరంలోని మోసగాళ్లు ఒక్కొక్కరే భక్తుల్లాగా వచ్చి సాధువు ముందు కూచుని తాము చేసిన మోసాలు నివేదించసాగారు. వారిలో వర్తకుణ్ణి మోసగించిన నలుగురూ ఉన్నారు. ఒక్కొక్కరు చేసిన మోసమే విన్నాక సాధువు వారి తెలివి తేటలను విమర్శిస్తూ వచ్చాడు. ఆ విమర్శలన్నీ వర్తకుడు వింటున్నాడు.

మోసగాళ్లలో ఒకడు, “స్వామీ, ఇవాళ ఒక పరదేశి వర్తకుడి దగ్గర అతి చౌకగా చందనం కొన్నాను,” అన్నాడు.

“ఏ ధరకు కొన్నావు?” అని సాధువు అడిగాడు.

“చందనం బరువుగలది వర్తకుడు ఏది అడిగినా ఇచ్చే షరతుమీద కొన్నాను,” అన్నాడు మోసగాడు.

“వర్తకుడికే లాభం!” అన్నాడు సాధువు.

“అదేమిటి, స్వామీ? ఆ వర్తకుడు చందనం ఎత్తు బంగారం అడిగినా నాకే లాభం గదా!” అన్నాడు మోసగాడు.

"అప్పును. కాని వాడు ఆ చందనం ఎత్తు ఈగలను ఇవ్వమనీ, అందులో సగం అడవి, సగం మగవీ ఉండాలని అంటే నీ గతి ఏమవుతుంది?" అన్నాడు సాధువు. మోస గాడు దిగులుపడి వెళ్ళిపోయాడు.

తరవాత ఒంటి కన్నువాడు ముందుకు పచ్చి, "స్వామీ, ఇవాళ ఒక పరదేశి పర్రకుణ్ణి మోసగించాను. నా కన్ను ఇతనే పోగొట్టాడని ఫిర్యాదు చేశాను. నాకా మనిషి తన కన్నయినా ఇవ్వాలి, లేదా తనకున్నదంతా ఇవ్వాలి," అన్నాడు.

"నీవు మూర్ఖుడివి! ఆ పర్రకుడు నిన్ను సులువుగా టాపి వేసేస్తాడు. నువ్వు చెప్పేది

నిజమని రుజువు చెయ్యటానికి నీ కన్నెకటి, తన కన్నెకటి త్రాసులో వేసి తూచి సమంగా ఉంటే నీ మాట సమ్ముతా నంటాడనుకో, నీ గతి ఏమవుతుంది? నీకు రెండో కన్ను కూడా పోయి గుడ్డివాడి వవుతావు. అతని కింకా ఒక కన్ను మిగిలి ఉంటుంది," అన్నాడు సాధువు. ఒంటి కన్నువాడు మండి పడుతూ వెళ్ళిపోయాడు.

తరవాత చెప్పలు కుట్టేవాడు సాధువుతో, "స్వామీ, ఒక పరదేశివాడు ఇవాళ నా చేత చెప్ప బాగు చేయించుకుని నన్ను సంతోష పెడతానన్నాడు. వాడి దగ్గర ఉన్నదంతా కాబేస్తాను," అన్నాడు.

"నీకు కొంచెంకూడా బుద్ధిలేదు. పర్తకుడు నీకు రాగి డబ్బుకూడా ఇవ్వడు. వాడు నీతో ఏ మంటాడంటే, 'మన సుల్తానుగారి శత్రువులంతా సర్వ దాశనమైపోయారు. ఆయనను ఎదిరించే వాడు ప్రపంచంలో లేడు. ఈ మాట విని నీకు సంతోషమయిందా?' అంటాడు. సంతోషమయిందని చెప్పినట్టు అంటావు; అనకపోతే రాజభటులు నిన్ను చిత్రపథ చేస్తారు!" అన్నాడు సాధువు. చెప్పలు కుట్టే వాడు గొణుక్కుంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

తరవాత జూదగాడు ముందుకు వచ్చి, "స్వామీ, ఇవాళ ఒక పరదేశిన్ని జూదంలో ఓడించాను. వాడు సముద్రంలో ఉన్న నీరంతా తాగాలని, లేకపోతే తన కున్న ధంతా నా కిచ్చేయ్యాలని షరతు పెట్టాను," అన్నాడు.

"ఆ మనిషి నీకు చిల్లిగవ్వ ఇవ్వడు. సముద్రంలో ఉండే నీరంతా నీ దేనిట్లో

పట్టి తెస్తే తాగుతానన్నాడనుకో? నీ గతి ఏమిటి?" అన్నాడు సాధువు.

ఈ సంభాషణలన్నీ పర్తకుడు విని ఉన్నాడు గనక మర్నాడు తనను మోస గించిన నలుగురినీ ముట్టగా మోస గించాడు. చందనం ఎత్తు ఈగలను, అందు లోనూ సగం అడవి, సగం మగవి ఉండే టట్టు, ఇవ్వలేక మొదటి మోసగాడు చందనం కట్టకు పది బంగారు మాడల వంతున డబ్బిచ్చుకున్నాడు. అదే విధంగా మిగిలిన ముగ్గురూ ఆయనకు సమాధానం చెప్పలేక క్షమాపణలు చెప్పకుని తమ దారిని తాము వెళ్ళారు. పర్తకుడు తనకు రావలసిన డబ్బుంతా వసూలు చేసుకుని, సగరమంతా వెతికి ఆ ముసలిదాన్ని పట్టు కుని దానికి కొంత బంగారం బహుమానంగా ఇచ్చి, ఇక జన్మలో ఆ సగరంలో అడుగు పెట్టకూడదనుకుంటూ బాగ్దాదుకు తిరిగి వెళ్ళిపోయాడు.

కులి డబ్బులు

ఒక ఉక్లో భీమన్న అనే కుర్రాడుండేవాడు. వాడికి చిన్నతనంలోనే తల్లి, తండ్రి పోవటం చేత వాణ్ణి బామ్మ గారాబంగా పెంచి పెద్ద చేసింది. భీమన్నకు తెలివి తేటలూ, లోక జ్ఞానమూ కొంచెంకూడా లేవు, కాని వాడిది అంతులేని బలం. వాణ్ణి అందరూ గుండు భీమన్న అని పిలిచేవాళ్ళు. వాడికి కొంచెం కూడా చదువు రాలేదు. అటువంటి వాడు గాలికి తిరిగేకన్న ఎక్కడైనా పనికి కుదిరితే కాస్త బాగుపడతాడనే ఉద్దేశంతో బామ్మ వాణ్ణి వెళ్ళి ఎక్కడైనా పని చూసుకోమని చెప్పింది.

పనికోసం వెళ్ళినప్పుడు ఎలా మనులు కోవాలో బామ్మ గుండు భీమన్నకు ఈ విధంగా బోధించింది: "మాట్లాడక పని చేసి, పోట్లాడక కూలి పుచ్చుకో. అలా చేసే వాళ్ళనే లోకం మంచి వాళ్ళగా తలుస్తుంది. చేసే పని బాగా చెయ్యి, పుచ్చుకునే డబ్బు

చేతనిండా పుచ్చుకో. నే చెప్పిన మాటలు మరిచిపోవు గద!"

బామ్మ చెప్పిన సలహా వాక్యాలు మననం చేసుకుంటూ గుండు భీమన్న పని కోసం ఊరి వెంట బయలుదేరాడు. దారిలో ఒక ఇంటి ముందు వాడికొక పెద్ద మనిషి కన పడ్డాడు. వాడు ఆయనను, "నేను పనికోసం వెతుకుతున్నాను. నాకు మాట్లాడక పని, పోట్లాడక కూలి ఇచ్చేవాళ్ళు కావాలి. ఎవరన్నా ఉంటే చూపిస్తారా?" అని అడిగాడు.

గుండు భీమన్నకు తెలివితేటలు కూర్చు మని తెలిసిపోయింది. ఆయన వాడికి ఒక తొండను చూపించి, "అదుగో, అది నిన్ను మాట్లాడక పనికి రమ్మని పిలుస్తున్నది. అది చెప్పిన పని చేసి పోట్లాడక కూలి డబ్బులు పుచ్చుకో!" అన్నాడు.

గుండు భీమన్న తొండ కేసి చూశాడు. అది మాటాపలుకూ లేకుండా తల పైకి,

కిందికి ఆడించటం వాడికి కనిపించింది. అది నిజంగా తనను పిలుస్తున్నదనుకుని వాడు దాన్ని సమీపించాడు. అది భయపడి సమీపంలో ఉండే కలుగులోకి దూరింది.

"ఇది దాని ఇల్లు కాబోలు. అది అయితే లోపలికి సులువుగా వెళ్ళిందిగాని ఈ ఇంటి వాకిలి మరీ చిన్నదిగా ఉందే, నే నెలా పట్టటం?" అనుకున్నాడు గుండు భీమన్న.

వాడు ఆ కలుగు గుర్తు పెట్టుకుని వెళ్లి ఒక గునపం తెచ్చి కలుగును తవ్వి పెద్దది చెయ్యసాగాడు. అలా చీకటి పడేదాకా తవ్వి పెద్ద గొయ్యి చేశాడు. ఆ గోతి అడుగున వాడికొక భాండం దొరికింది. అందులోకి చెయ్యి పెట్టేసరికి బంగారు కానులు తగిలాయి.

"ఓహో, నేను చెయ్యపలివిన పని అయిపోయింది కాబోలు, నాకు డబ్బిచ్చేస్తున్నారు," అనుకున్నాడు వాడు. వాడికి బామ్మ ముందే చెప్పింది. పని బాగా చేసి

చేతినిండా డబ్బు తెచ్చుకోమని. అందుకని వాడు పట్టెడు బంగారం కానులు తీసుకుని మిగిలిన బంగారం అక్కడే వదిలేసి ఇంటికి పోయాడు. వాడు తెచ్చిన బంగారం చూసి బామ్మ నిర్దాంతపోయి, "ఇంత బంగారం నీ కెక్కడిదిరా?" అని అడిగింది.

గుండు భీమన్న బామ్మకు జరిగినదంతా చెప్పాడు. అంతా విని అవిడ, "ఓరి, వెర్రి కుంకా! వీడీ ఆ చోటు ఎక్కడో నాకు చూపించు!" అన్నది.

చీకట్లో భీమన్న అవిడను తాను తవ్విసిన చోటికి తీసుకుపోయాడు. అవిడ వాడిచేత భాండం పైకి తీయించి, ఇంటికి పట్టించుకు వచ్చి, "ఈ డబ్బు సంగతి ఎక్కడా ఎత్తకు, తెలిసిందా? నీ పెళ్ళికి ఇదంతా ఖర్చు చేద్దాం. అంతదాకా నేను దీన్ని బాగర్తగా దాచి ఉంచుతాను," అన్నది. గుండు భీమన్న తల ఆడించి, సరే నన్నాడు.

[పై మానం మరొక సంఘటన]

అనుకోని వివాహం

విసుగు చెందని విక్రమార్కుడు తిరిగి చెట్టు వద్దకు వెళ్లి, శవాన్ని దించి భుజాన వేసుకుని, ఎప్పటిలాగే మౌనంగా శ్మశానం కేది, నడవసాగాడు. అప్పుడు శవంలోని బేతాళుడు, “రాజా, ఈ అపరాధివేళ మరొకరి కోసం నివి విధంగా శ్రమపడు తున్నావంటే ఇందుకు తగిన కారణం నీ పూర్వజన్మలో ఏదో ఉండేఉంటుంది. పూర్వజన్మ కారణంగానే కదా సుప్రహరు డనే పల్లెవాడు రాజకుమార్తెను ప్రేమించి, ఆ కారణంగా ప్రాణాలుకూడా పడితాడు! నీకు శ్రమ తెలియకుండా ఉండగలందు లకు ఆ కథ చెబుతాను విను,” అంటూ ఈ విధంగా చెప్పసాగాడు :

పూర్వం రాజగృహమనే నగరాన్ని మలయసింహుడనే రాజు పాలిస్తూ ఉండే వాడు. ఆ రాజుకు మాయావతి అని ఆసాధారణ రూపవతి అయిన కుమార్తె ఉండేది.

బేతాళ కథలు

ఒకనాడు మాయావతి పూలతెటలో విహరిస్తూ ఉండగా సుప్రహరుడనే యువకుడు చూసి మోహించాడు. సుప్రహరుడు కావటానికి అందగాడూ, యువకుడూ—కాని చేపలుపట్టి జీవించే పల్లెవాడు. తాను అతి తక్కువ తరగతికి చెందిన పల్లెవాణ్ణి, రాజకుమార్తెపై తనకు పుట్టిన మోహం సఫలం కావటం అసంభవమని ఆలోచించకుండా, వాడు మాయావతి కోసం మనోవ్యాధి పడి పోసాగాడు. ఈ మనోవ్యాధితో వాడు చేపలు పట్టటానికి వెళ్లటం మానుకున్నాడు, తిండి తినటంకూడా మానేసి బెంగలో మునిగిపోయాడు.

చూసి చూసి, తల్లి వాణ్ణి ప్రశ్నించి, జరిగిన పంగతి ఉన్నదన్నట్టు తెలుసుకున్నది. అంతా విని ఆమె తన కొడుకుతో, “ఈ భాగ్యానికే విచారం దేనికిరా, నాయనా? లేచి అన్నం తిను. నీ కొరిక తీరే ఉపాయం నేను చూస్తాను,” అన్నది.

ఈ మాటలకే సుప్రహరుడు దిగులు తీరి, లేచి అన్నం తిన్నాడు.

తరవాత వాడి తల్లి మంచి మంచి చేపలను తీసుకుని రాజుగారి ఇంటికి పోయి, రాజకుమార్తెను చూడ వచ్చానని దాసరి చేత కబురు పంపింది. రాజకుమార్తె ఆమెను లోపలికి రానిచ్చింది. పల్లెవాడి తల్లి మాయావతికి తాను తెచ్చిన చేపలు కానుక పెట్టి వెళ్లిపోయింది.

అదిమొదలు ఆ మనిషి ప్రతిరోజూ రాజకుమార్తెకు మేలురకం చేపలు తెచ్చి కానుక ఇస్తూ వచ్చింది. ఈ విధంగా కొన్ని రోజులు గడిచాక మాయావతి ఆమెతో, “ఏదో కొరిక మనసులో ఉంచుకుని ఓవికగా రోజూ నాకు చేపలు తెచ్చి ఇస్తున్నావు. నీ కొరిక ఏమిటో చెప్పు. కష్టసాధ్యమయినా తీరుస్తాను,” అన్నది.

“అభయం ఇస్తే నా కొరిక రహస్యంగా చెబుతాను,” అన్నది పల్లెవాడి తల్లి.

మాయావతి అభయమిచ్చే, దగ్గర
ఎవరూ లేకుండా అందరినీ పంపేసినాక
ఆమె రాజకుమార్తెతో, "అమ్మా, నా కొడుకు
ఒకనాడు నిన్ను పూలతోటలో చూశాట్ట.
అదిమొదలు వాడు నీమీది ప్రేమతో పరిత
పించి పోతున్నాడు. ఒక్కసారి నీవు వాణ్ణి
చేత్తే కాకతే తప్ప వాడి ప్రాణాలు నిలిచే
టట్టు లేదు," అన్నది.

ఈ మాటలు విని మాయావతి చాలా
నిగ్గు పడింది. కాని కొరిక తీరుస్తానని మాట
ఇచ్చింది గనక, "సరే, రాత్రివేళ రహస్యంగా
నీ కొడుకును నా మందిరానికి తీసుకురా!
అతణ్ణి కాకి తాపశాంతి చేస్తాను," అన్నది.

పల్లెవాడి తల్లి పరమానంద భరితురాలై
ఇంటికి వెళ్ళి, ఆ రాత్రి తన కొడుకును
తనకు చాదసయినంతబాగా అలింకరించి,
రహస్యంగా మాయావతి ఇంటికి చేర్చింది.
మాయావతి సుప్రహరుణ్ణి ఒక మందం
మీద పడుకోబెట్టి, చల్లని తన చేత్తో వాడి
శరీరాన్ని నిమిరించి. ఆ స్పర్శకు వాడు సుఖ
సముద్రంలో మునిగిపోయి వెంటనే నిద్ర
పోయాడు. వాడు నిద్రపోయాడని తెలియ
గానే మాయావతి తన పడకగదిలోకి వెళ్లి
నిశ్చింతగా నిద్రపోయింది.

ఆమె తన శరీరం మీదనుంచి చెయ్యి
తీయగానే సుప్రహరుడు నిద్రలేచి చుట్టూ
చూశాడు. మాయావతి కనిపించలేదు.
తాను ప్రేమించిన మనిషి దొరికినట్టే దొరికి
అంతలోనే మాయమయేసరికి గుండె పగిలి
వాడు ఆ క్షణంలోనే ప్రాణాలు వదిలాడు.

ఈ సంగతి తెలియగానే మాయావతి
తన తండ్రికి బరిగినదంతా చెప్పి సుప్ర
హరుడితోబాటు సహగమనం చేస్తానని చెప్పే
నంది. తండ్రి ఎన్నోవిధాల చెప్పిచూశాడు.
కాని ఆమె తన ఉద్దేశాన్ని మార్చుకో లేదు.

ఏమి చెయ్యటానికి పాలుబోక రాజు
కుద్దులై, అచమనం చేసి, తన ఇష్టదైవమైన
శంకరుణ్ణి ధ్యానించి, "ఇంత ఘోరపరిస్థితి

ఎలా ఏర్పడింది? ఈ పరిస్థితిలో నేనెం చెయ్యాలి?" అని ఆశ్రయించాడు.

ఆయన ప్రశ్నకు ఆశ్రీరవాణి ఇలా సమాధాన మిచ్చింది:

"రాజా, నీ కూతురు క్రిందటి జన్మలో ఈ పల్లెవాడికి భార్య. ఆ జన్మలో ఈ పల్లె వాడు జలధరుడనే బ్రాహ్మడు. అతని తండ్రి చనిపోగానే అతని ఆస్తి అంతా దాయాదులు దోచుకున్నారు. దానితో ఆ జలధరుడికి వైరాగ్యం వచ్చింది. అతను తన భార్యతో సహా గంగా తీరానికి వచ్చి అక్కడ ప్రాయోపవేశం చేసి నిరాహారదీక్ష పట్టాడు. అకలితో మలమలలాడే ఆ బ్రాహ్మ

డికి గంగాతీరాన చేపలు తింటున్న పల్లె వాళ్ళు కనిపించేసరికి మనసు చలించింది. ఆ దోషంచేత అతను ప్రాణాలుపోయాక పల్లెవాళ్ళ మధ్య తిరిగి జన్మ ఎత్తాడు. అతని భార్యమాత్రం పవిత్ర హృదయంతో భర్తతో సహాగమనం చేసింది. అందుచేత అమె ఈ జన్మలో నీ కుమార్తెగా జన్మించింది. ఇప్పుడు కలిగిన విపత్తు తొలగాలంటే నీ కుమార్తె తన ఆయుర్దాయంలో సగం ఆ పల్లెవాడి కిచ్చి అతన్ని పెళ్ళాడటానికి ఒప్పు కున్నట్టయితే వాడు బతుకుతాడు."

తన కుమార్తె చావకుండా ఉంటే అంతే చాలు ననుకుని రాజు మాయాపతిత్వ

"అమ్మా, నీవు సహగమనం చేయవలసిన పనిలేదు. ఈ వల్లె యువకుణ్ణి పెళ్ళాడి ని ఆయుర్దాయంలో అతడికి సగం ఇవ్వటానికి సిద్ధపడితే అతను బతుకుతాడు," అని చెప్పాడు. మాయాపతి ఆ విధంగానే చేసి సుప్రహరుణ్ణి బతికించుకుని, అతన్ని పెళ్లాడింది. ఆ తరువాత సుప్రహరుడు ఆ దేవానికి రాబై భార్యతో సుఖంగా జీవించాడు.

బేతాళుడి కథ చెప్పి, "రాజా, నా కొక్క సందేహం. మాయాపతి పల్లెయువకుణ్ణి తాకి నిద్రపుచ్చేపరకా ఆమె తాను 'ఇచ్చిన మాట నిలబెట్టుకోవటానికే ప్రయత్నించింది. అలాటి మనిషి వాడు పోగానే వాడితో సహగమనం చెయ్యటానికి ఎందుకు ప్రయత్నించింది? వాడిమీది ప్రేమచెతనా? లేక, వాడి చావుకు తానే కారణమనా? లేక, పూర్వజన్మలో వాడి భార్య కావటంచేతనా? దీనికి సమాధానం తెలిసికూడా చెప్పకపోయావో నీ తల పగిలిపోతుంది," అన్నాడు.

దానికి విక్రమాంకుడు, "మాయాపతి సుప్రహరుడు జీవించి ఉండగానే అతన్ని తన భర్తగా భావించిందనటానికి సందేహం లేదు. కేవలం పూర్వజన్మ ప్రభావంవల్ల ఆమె వాణ్ణి భర్తగా వరించినట్లయితే వాడు నిద్రపోగానే తన గదికి వెళ్లిపోయి వాడి చావుకు తాను కారణం కానవసరం లేదు. అచ్చగా అన్నమాట నిలబెట్టుకోవటానికే అయితే ఆమె వాణ్ణి తాకి తాపం తీర్చిన మీదట వాడు ఏమైనా ఆమె పూచీ ఏమీ ఉండదు. వాణ్ణి ప్రాణాలతో ఉండగా ప్రేమించి వాడే తన భర్త అని నిర్ణయించుకున్నది గనకనే ఆమె వాడితో సహగమనం చేయ నిశ్చయించింది. అందుకే వాడికి తన ఆయుర్దాయంలో సగమిచ్చి, వాణ్ణి పెళ్ళాడటానికికూడా ఒప్పుకున్నది," అన్నాడు.

రాజుకు ఈ విధంగా మౌనభంగం కలగగానే బేతాళుడు కవంతో సహా మాయమై మళ్ళీ చెబ్బెక్కాడు. —(కల్పితం)

నెరవేరిన ప్రతిజ్ఞ

కొస్మిరచేశపు యువరాజు ఒకనాడు తన నిబ్బండితో వెటకు వెళ్లి అరణ్యం నుంచి నగరానికి తిరిగివస్తూండగా ఒకచోట ఒక తెలికలవాళ్ల పిల్ల కనిపించింది. ఆమె నువ్వులు ఎండబోసి వాటికి కావలా ఉన్నది. యువరాజు పనిపెట్టుకుని ఆమె దగ్గరికి వెళ్లి, "నువ్వులలో పుట్టి, నువ్వులలో పెరిగిన నూనెవాడి కూతురా నువ్వుల ఆకు కన్న చిన్న ఆకేది?" అని అడిగాడు.

ఈ యువరాజు మా కులాన్ని చెక్కిరిస్తూ అని పాకుషంపచ్చి ఆ పిల్ల, "పువ్వుల్లో పుట్టి, పువ్వుల్లో పెరిగి భూమిని వీలె రాజకుమారువా, పువ్వులన్నిటలోకి రెండే రెక్కలు గల పువ్వేది?" అని అడిగింది.

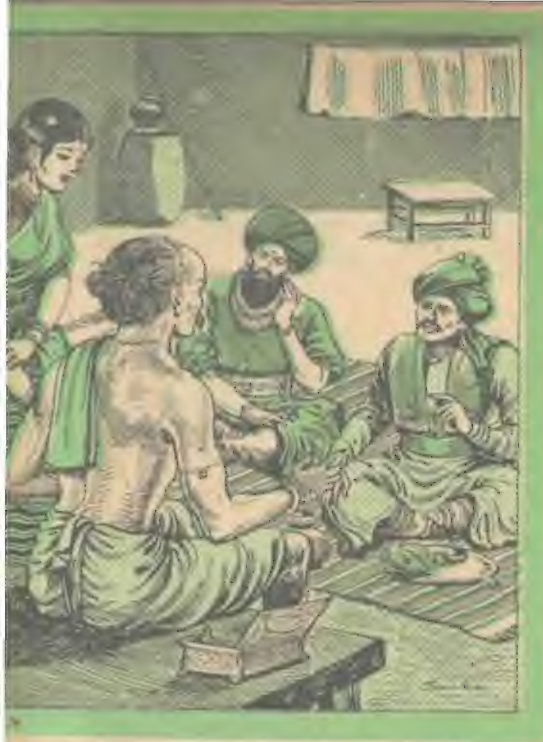
ఆమె తన ప్రశ్నతోనే యువరాజు ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పింది. అది చూసి యువరాజు మండిపడి, "నీవు చాలా కుశాగ్ర

బుద్ధివిగా ఉన్నావు. నిన్ను వదిలిపెట్టరాదు. అందుకని నిన్ను నేనే పెళ్లాడి, యావజ్జీవం వెరలో ఉంచబడివాను," అన్నాడు.

"యువరాజా, నన్ను నీవు పెళ్లి చేసుకునే పక్షంలో, వెరలో ఉంటూనే నీ కొక కొడుకును కని వాడిచేత నిన్ను కట్టించి కొట్టిస్తాను!" అని ఆ పిల్ల శపథం చేసింది.

యువరాజు అవమానం పొందినవాడై ఇంటికి వెళ్లి ఎవరితోనూ మాట్లాడకుండా, భోజనం చెయ్యకుండా ఒక మూల కూచున్నాడు. రాజుగాడు తన కొడుకుతో, "ఎప్పుడో ఆసగా వెటకు వెళ్లి వచ్చిన వాడివి ఇంకా భోజనంకూడా చెయ్యవే?" అని అడిగాడు.

"నా మనసులో ఒక కొరిక ఉంది. దాన్ని తీర్చేటట్లుంటే భోజనం చేస్తాను," అన్నాడు యువరాజు. ఆ కొరిక ఏమిటో చెప్పమన్నాడు తండ్రి. కాను వెట నుంచి తిరిగివస్తూ చూసిన తెలికలవాళ్ల పిల్లను

పెళ్లాదాలని ఈన్నదని యువరాజు చెప్పాడు. రాజుగారు కులహినమైన పెళ్లి చేసుకోవటమా అన్నాడు. అ పిల్లను పెళ్లాడనివ్వకపోతే దేశాంతరాలుపట్టి పోతానన్నాడు కొడుకు. ఈన్నది ఒక్కడే కొడుకు కావటం చేత తండ్రి ఈ పెళ్లికి సమ్మతించాడు.

రాజుగారు గుర్రమెక్కి తెలికలవాడి ఇంటికి స్వయంగా వెళ్లి, "నీ కూతుర్ని నాకొడుక్కు చేసుకుంటాను," అని చెప్పటమే గాక ముహూర్తంకూడా ఏర్పాటు చేశాడు. ఆ ముహూర్తానికి పెళ్లికూడా జరిగి పోయింది. ఈలోపల యువరాజు తమ కొటలోనే తన భార్యకోసం ఒక చిన్న భవనం

కట్టించి ఆమెను అందులో పెట్టి, ఇంటి వాకిలికి తాళాలు వేయించి, దాన్ని చెరసాలగా తయారుచేయించాడు. ఆమెకు కావలసిన సంబరాలన్నీ తానే పంపుతూండేవాడు. ఆమెకు పరిచర్యలు చెయ్యటానికి ఒక దాసిని ఉండేది.

యువరాజు భార్య తన తండ్రి సహాయంతో పుట్టింటి లోపలినుంచి తానున్న చెరసాల లోపలికి ఒక సొరంగమార్గం అతి రహస్యంగా ఏర్పాటు చేయించుకుంది. అది మొదలు ఆమె తన దాసితో పిలిచి సప్పడే రమ్మని చెప్పి, తన ఇంటి తలుపులు లోపలి గదియలు వేసుకుని, రోజూ పుట్టింటికి వెళ్లివస్తూ ఉండేది.

ఆమె కోసం ఆమె తండ్రి ఒక మంత్రగాజ్ఞీ, ఒక దొమ్మరివాణ్ణి వెదికితెచ్చి, వారిని తన ఇంట ఉంచి పోషించాడు. యువరాజు భార్య మూడేళ్లు శ్రమపడి వారివద్ద మంత్రవిద్యా, దొమ్మరి విద్యలూ నేర్చుకున్నది.

తరవాత ఆమె దొమ్మరివాడితో, "మీరు కష్టపడి నాకు మీ విద్యలు నేర్పారు. ఇందువల్ల మీకు మంచి లాభం కలగాలంటే మనం రాజుగారి వద్ద మనవిద్యలు చూపాలి. వారు మన విద్యలు చూసి మంచి బహుమానా లిస్తారు," అన్నది.

మర్నాడు దొమ్మరివాడు తన పరివా
రాన్ని, దొమ్మరివేషంలో యువరాజు
భార్యనూ వెంట వెట్టుకుని రాజభవనానికి
వెళ్ళాడు. రాజుగారి ఆనుమతిపై అక్కడ
వాళ్ళు ప్రదర్శన ఇచ్చారు. యువరాజు
తన స్నేహితులతోకూడా ఈ ప్రదర్శనలు
చూస్తున్నాడు. అతని భార్య ముందు
పాటలు పాడి, నృత్యాలుచేసి, తరవాత గడ
ఎక్కి అతి ప్రమాదకరమైన మొగ్గలు వేయ
సాగింది. యువరాజుకు దాన్ని చూసినప్పటి
నుంచి దానిపైన మమకారం కలిగింది.
గడమీద మొగ్గలువేస్తూ అది ఎక్కడ పడి
పోతుందోనని భయపడి అతను ఆమెను
గడమీది నుంచి దిగమని అజ్ఞాపించాడు.

తరవాత అతను దొమ్మరివాణ్ణి చాటుగా
పిలిచి, "నీ కూతురితో ఒక రాత్రి గడ
పాలని ఉన్నది. మా ఉద్యానవనానికి
తిసుకురా," అన్నాడు. దొమ్మరివాడు సరే
నని చెప్పి వెళ్ళి ఆ రాత్రి రాజోద్యానంలో
భార్యను భర్త పద్ద చేర్చాడు. యువరాజు
భార్య తెల్లవార్జూ తన భర్తతో ఉండి తర
వాత తన పుట్టింటికి వెళ్ళి, అక్కడ భోజనం
చేసి, చెరసాలకు తిరిగివచ్చింది.

వెళ్ళిపోయేటప్పుడు యువరాజు ఆమెకు
బహుమానంగా తన ఉంగరమూ, మరి

కొన్ని ఆభరణాలూ ఇచ్చాడు. యువరాజు
భార్య గర్భవతి అయి సకాలంలో ఒక
కొడుకును కన్నది. వాడు తాతగారి ఇంటనే
పెరుగుతూ, సకల విద్యలూ నేర్చి పెద్దవాడై
నాడు. యువరాజు భార్య తాను చేసిన ప్రతిష్ఠ
సగం నెరవేర్చుకున్నది. ఆమె తన భర్తకు
ఒక కొడుకును రహస్యంగా కన్నది. ఇక
వాడిచేత తండ్రిని కట్టి కొట్టించటమే తర
వాయి. అందుచేత ఆమె ఒకనాడు తన
కొడుకుతో జరిగినదంతా చెప్పి, తన మిగిలిన
ప్రతిష్ఠ నెరవేర్చుకున్నది.

కుర్రవాడు ఇందుకు ఒప్పుకున్నాడు.
వాడు వెంటనే బయలుదేరి, అడవిలో

కావరముండే అవ్వ ఇంటికిపోయి, "అవ్వా, నేను దిక్కులేని చాణ్ణి, నన్ను నువ్వే కాపాడాలి," అన్నాడు.

"నా పశువులను కాస్తూ ఉండు, నాయనా, నీ కింత గంజి కావిపాస్తూ ఉంటాను," అన్నది అవ్వ.

కుర్రవాడు ఆ ప్రకారమే అవ్వ దగ్గర ఉంటూ ఒకరాత్రి తన మంత్రికత్తిచేత రాజసాధం ప్రవేశించి, తన తండ్రి అయిన యువరాజు పడుకునే గది లొపలికి వెళ్లి, యువరాజు మీద మత్తుమందు చల్లి, అతని మంచంకోళ్ళు ఊడచీన, వాటికి బదులుగా అరటిస్తంభాలుంచి, అతని ఆభరణాలన్నీ

తీసుకుని వెళ్లిపోయి, వాటిని ఏటి ఒడ్డున ఇసుకలో చాచి, తెల్లవారే లొపల అవ్వ ఇల్లు చేరి పడుకుని నిద్రపోయి, మళ్ళీ తెల్లవారే సరికి ఏమీ ఎరగనట్టు లేచి పశువులను మేప నారంభించాడు.

తెల్లవారగానే యువరాజు గదిలో దొంగ ప్రవేశించినట్టు స్పష్టమయింది. రాజుగారు మంత్రిని పిలిచాడు, మంత్రి తలార్లను పిలిచి, దొంగను పట్టుకొమని ఉత్తమపు చేశాడు. ఆ రాత్రి మంత్రి ఇంట దొంగ పడ్డాడు, మంత్రి భార్య సగలన్నీ పోయాయి.

రాజుగారు తలార్లను మళ్ళీ పిలిచి, రెండు రోజులలో దొంగను పట్టుకొకపోతే కఠినంగా

శిక్షిస్తానన్నాడు. తలార్లు దొంగళొసం వెళ్ళి
వేరు చట్ట వెతకసాగాడు.

ఆ సంగరపు తలారి పెద్దకు ఒక కూతు
రున్నది. బాని భర్త చాలాకాలం క్రితమే
దేశాంతరాలకు వెళ్ళాడు, తిరిగి రాలేదు.
తలారి అల్లాడి పెరూ, పుట్టుపూర్వోత్తరాలూ
కుర్రవాడు విచారించి తెలుసుకున్నాడు.
వాడు తలారికి, ఆయన భార్యకూ, మిగిలిన
వాళ్ళకూ, బట్టలు మొదలైనవి తీసుకొని,
వేషం మార్చుకొని తలారి ఉండే ఇంటికి
పక్కగా ఉండే ఇంటికిపోయి, "మా మామ
గారిల్లు ఎక్కడో చెప్పగలరా?" అని
అడిగాడు. వాళ్ళు కొన్ని ప్రశ్నలువేసి,

ఆ పచ్చినది తలారి అల్లుడే అనుకుని,
ఈ కుభవార్తను తలారికి తెలియజేశారు.
తలారి, తలారి భార్య చాలా సంతోషించి
కుర్రవాణ్ణి తమ ఇంటికి తీసుకుపోయి సకల
మర్యాదలూ చేశారు.

ఆ రాత్రి తలారి దొంగను పట్టుకొప
టానికి బయలుదేరేటప్పుడు కుర్రవాడు,
"మామా, ఎక్కడికి ప్రయాణం?" అని
అడిగాడు. దొంగను పట్టబోతున్నానని
తలారి చెప్పాడు. తానుకూడా పస్తానని
కుర్రాడు తలారి వెంట బయలుదేరాడు.
వారు రాజవీధి వెంట పోతుండగా ఒక
దొంగులో బందకొయ్య కనిపించింది.

చూచుస్తాను. నువ్వు మేకు దిగగొట్టు," అన్నాడు. కుర్రాడు తలారిని ఆ విధంగా బండకొయ్యలో ఇరికించి, మేకు గట్టిగా దిగగొట్టి, "ఇది గట్టిగా ఇరుక్కుపోయింది. ఏం చెయ్యాలి, మామా?" అని అడిగాడు.

"ఇంటికి పోయి, మీ అత్త సడిగి ఉలి ఆవి తీసుకురా," అన్నాడు తలారి.

కుర్రాడు తలారి ఇంటికి వెళ్ళి, "అత్తా, రాజభటులు మామను దొంగ అని పట్టుకుని బండకొయ్యలో పెట్టారు. ఇంట్లో ఉన్న వెండి బంగారాలు కాస్త జాగ్రత్త పెట్టుకోండి," అన్నాడు.

"దాచేటందుకు నాకు మాత్రం చోటెక్కడుంది, నాయనా? కొత్తవాడివి గనక అంతా నీ దగ్గరే ఉంచు," అంటూ తలారి భార్య ఇంట్లో ఉన్న డబ్బా, విలవగల వస్తువులూ కుర్రాడి చేతికిచ్చింది. వాడు వాటిని తీసుకు పోయి ఏటి ఒడ్డున ఇసుకలో దాచి, అడవిలో అప్పే ఇంటికిపోయి పడుకున్నాడు.

తెల్లవారినాక రాజభటులు వచ్చి తలారిని విడిపించి, "ఏం జరిగింది?" అని అడిగాడు.

"వాడే దొంగ అయి ఉండాలి. నా అల్లుడని నమ్మాను. చెప్పకుంటే నిగ్గుచేటు!" అన్నాడు తలారి.

"మామా, అదేమిటి?" అని కుర్రాడు తలారిని అడిగాడు.

"అది బండకొయ్య. పట్టుకున్న దొంగల కాళ్ళూ, చేతులూ అందులో ఇరికించి మేకు దిగవేస్తే దొంగ తప్పించుకు పోలేడు," అన్నాడు తలారి.

"ఏడి? నా చేతులూ, కాళ్ళూ అందులో పెట్టి విగించు, చూద్దాం," అన్నాడు కుర్రాడు.

దేశాంతరాలు తెరిగి ఆ రోజే మళ్ళీ కనిపించిన అల్లుణ్ణి బండకొయ్యలో ఇరికించటం భావ్యంగా ఉండదని తలారి, "నువ్వెందుకు లే. నేనే కాళ్ళూ, చేతులూ

ఈ సంగతి విని రాజు ఆశ్చర్యపడ్డాడు. మంత్రి మటుకు, "మహారాజా, ఇవాళ నేనే స్వయంగా దొంగలను పట్టుకుంటాను. ఈ పని తలార్లవల్ల అయ్యేదికాదు," అన్నాడు.

ఆ రాత్రి కుర్రవాడు చాకలివేషం వేసుకుని, చింకిగుడ్డల మూటతో ఏటి ఒడ్డున చాకిరేవు దగ్గరికి వచ్చి, అక్కడ వాటిని ఉతక నారంబించాడు. మంత్రి రక్షకభటులతో సహా అక్కడికి వచ్చి, "ఎమిరా, ఈవేళప్పుడు చాకిరేవు పెట్టావు?" అని అడిగాడు.

"ఎంచెయ్యను, బాబూ? ఇంకా స్వేపటికి దొంగలు వచ్చి గుడ్డలు తిఫ్కుపోతారు. వాళ్ల గుడ్డలే ఉతుకుతున్నా," అన్నాడు కుర్రాడు.

"ఒరే, ఆ దొంగలను నాకు పట్టిస్తావా? నూరు పరహాలిస్తాను," అన్నాడు మంత్రి.

"దొంగలను పట్టాలంటే నేను చెప్పినట్టు చెయ్యండి. మీరూ, మీ రక్షకభటులూ ఉంటే దొంగలురారు. మీ పరహాలాన్ని పంపెయ్యండి. మీరు ఈ చాకిబాసలో దాక్కుని, నేను కేకేసనప్పుడు పైకివచ్చి దొంగలను పట్టుకోండి," అన్నాడు కుర్రాడు.

మంత్రి దొంగలు చిక్కినట్టే సంతోషించి, తనవెంట ఉండే భటులను

దూరంగా పంపిసి, తన ఆభరణాలన్నీ తీసిపెట్టి తాను వెళ్ళి బాసలో దూరాడు. వెంటనే కుర్రవాడు ఆ బాస పైన బరువైన రాయి ఒకటి పెట్టి, మంత్రి ఆభరణాలను ఇనకలో పూడ్చి అవ్వ ఇంటికి వెళ్ళిపోయాడు. మంత్రి దూరంగా పంపిన భటులు తెల్లవారేదాకా చూసి చాకిరేవుకు వెళ్ళేసరికి బాసలో నుంచి మంత్రి పెట్టే కేకలు అస్పష్టంగా వినిపిస్తున్నాయి. వారు అయినను ఆ బాసలో నుంచి పైకి తిశారు. మంత్రి వాళ్ళతో, "ఒరే, ఈ సంగతి ఎవరికీ చెప్పకండి! నా పరువు పోతుంది," అని చెప్పకున్నాడు.

మర్నాడు యువరాజు స్వయంగా దొంగను పట్టటానికి బయలుదేరుతున్నాడని కుర్రవాడికి తెలిసింది. "ఇవాళ మా అమ్మ ప్రతిజ్ఞ నెరవేరుస్తాను," అనుకుని, వాడు అ రాత్రి ఒక కోమటివేషం చేసుకొని, ఏడు సమీపాన, సగరం వెలవలగా ఒక చిన్న పాకావేసి, అందులో పెట్టవలిసిన సరుకులన్ని సరిపాడించి చిన్న దుకాణం ఏర్పాటు చేశాడు. కొన్ని కట్టుబాట్లూ, ఒక గోతమా కూడా వాడు సద్దించేశాడు. తరవాత ఒక గుడ్డిపం వెలిగించి అ దుకాణంలో కూచున్నాడు. యువరాజు సైనికులతో సగరమంతా గస్తీ తిరిగి ఒక రాత్రివేళ అని అడిగాడు.

అక్కడికి వచ్చాడు. అతణ్ణి చూడగానే, కోమటివేషంలో ఉన్న కుర్రవాడు భయభక్తులు అభిసరిస్తూ, ఎదురువెళ్ళి దణ్ణాలు పెట్టి నిలబడ్డాడు.

"కోమటి, ఈ ఆర్డరాత్రివేళ ఎవరికోసం ఈ అంగడి తెరిచి ఉంచావు?" అని యువరాజు కుర్రవాణ్ణి అడిగాడు.

"మహారాజా, దొంగలు తమ పని పూర్తి చేసుకుని ఇటుగానే వస్తారు. వాళ్ల కోసం కాదుకుని ఉన్నాను," అన్నాడు కుర్రవాడు.

యువరాజు ఈ మాటలు విని సంతోషించి, "కోమటి, ఆ దొంగలను నాకు పట్టస్తావా?"

అని అడిగాడు.

"మీరు దొంగలను పట్టుకోవాలంటే నేను చెప్పిన యుక్తి చెయ్యాలి. మీ పైని కుల నందరినీ నగరవ్వారం దగ్గర దాగి ఉంచమనండి. మీరు ఒక మూటలో దాగి ఉండండి. దొంగలు వాగానె, ఇటుగే మీ నరుకు, అని వారికి మూట ఇస్తాను. అప్పుడు వారు మూట విప్పతారు. మీరు పైకివచ్చి కేకచేస్తే, మీ పైనికులు వచ్చి దొంగలందరినీ పట్టుకోవచ్చు," అన్నాడు కుర్రాడు.

నిజమే ననుకుని యువరాజు తన పైనికులందరినీ దూరంగా పంపేశాడు. తన కత్తి, దుస్తులూ, తలపాగా, అన్నీ తీసి కొమటి కిచ్చి, తాను గోనెసంచీలో దూర్చాడు. కుర్ర

వాడు గంటి మూతిని తాళ్లతో గట్టిగా బిగించాడు. తరవాత వాడు తన చెమరి విప్పి, యువరాజు దుస్తులన్నీ వేసుకుని, పైనికులకు సంజ్ఞచేశాడు.

పైనికులువచ్చి కుర్రవాణ్ణి చూసి యువరాజు ఆనందించారు.

కుర్రవాడు వాళ్లతో, "ఎంత జిత్తులసారి ఆయితేనెం, దొంగల నాయకుడు దొరికి పోయాడు. వాణ్ణి ఈ మూటలో కట్టేశాను. ఈ మూట తీసుకుని రాజభవనానికి పోదాం పదండి!" అన్నాడు.

పైనికులొ మూటను కసికొట్టి తన్ని దానితో రాజభవనానికి బయలుదేరాడు. మూటలో

ఉండి యువరాజు పెట్టిన కేకలు వివరూ
పనిపించుకొరెడు.

తన కొడుకు దొంగను పట్టి తెస్తున్నాడని
తెలియగానే రాజు చాలా సంతోషించాడు.
కాని తీరా కుర్రవాడు సంచితోసహ పచ్చె
టప్పటికి రాజుగారు, "దొంగ ఎక్కడ?
వా కొడు కెక్కడ?" అని అడిగాడు.

"మహారాజా, దొంగను వెనె. యువరాజు
గారు ఈ మూటలో ఉన్నారు. జరిగినది
ఆయన నన్ను పట్టుకొపటం కాదు—నేనే
ఆయనను పట్టుకున్నాను," అన్నాడు కుర్ర
వాడు. మూట విప్పేసరికి యువరాజు పైకి
వచ్చాడు. ఆ యువరాజు దుస్తులు ధరిం
చిన కుర్రవాణ్ణి చూసేసరికి రాజుగారికి
మండిపోయింది. ఆయన తన భటులతో,
"ఈ ద్రోహిని తీసుకుపోయి చిత్రవధ
చెయ్యండి," అన్నాడు.

"మహారాజా, తొందర పడకండి.
శిక్షించేముందు విచారణ జరపటం న్యాయం.

నేను వరాయివాణ్ణి కాను, మీ మనవణ్ణి.
మీ కొడుకును పెళ్లాడి వెరలో ఉన్న తెలికల
మనిషి మా అమ్మ. అవిడ ప్రతిజ్ఞ నెర
వేర్చటానికే నా తండ్రిని నేను ఇలా కట్టి
తేవలసి వచ్చింది. మా అమ్మనూ, అమె
తల్లిదండ్రులనూ పిలిపించండి. నిజం మీకే
తెలుస్తుంది!" అన్నాడు కుర్రవాడు.

ఆ ప్రకారమే యువరాజు భార్యనూ,
అమె తల్లిదండ్రులనూ తెచ్చారు. జరిగిన
దంతా బయటపడింది. దొమ్మరిపిల్లకు
యువరాజుచ్చిన ముద్రికా, అభరణాలూ,
అమె ఉండిన ఇంటికి, అమె పుట్టింటికి
మధ్యగల సొరంగమార్గమూ చూశాక నిజం
రుజువైపోయింది.

రాజుగారు తన మనవడి తెలివితేట
లకూ, తన కొడలి పట్టుదలకూ సంతో
షించాడు. యువరాజు పీటమి ఒప్పుకుని,
తన భార్యతోనూ, కొడుకుతోనూ సుఖంగా
జీవించాడు.

బాలకాండ

విశ్వామిత్రుడూ, ఆయన వెనకగా రామ లక్ష్మణులూ ఒక కోసు దూరం నడిచి వెళ్ళి సరయూ నది దక్షిణపుగట్టు చేరుకున్నారు.

"నాయనా, రామా! నిపు వెంటనే ఆచమనం చేసి రా, నీకు బల, అతిబల అనే రెండు విద్యలిస్తాను. మంత్రాలతో కూడి ఉన్న ఈ విద్యలు నీకు అలసట, జబ్బు, రాకుండా చేస్తాయి. నీ రూపం చెక్కు చెదరకుండా ఉంచుతాయి. నిన్ను అపదల నుంచి కాపాడతాయి. ఆ మంత్రాలు జపిస్తూ ఉన్నంత కాలమూ నిన్ను మించిన అందగాడూ, తెలివెగలవాడూ, నేర్పరి, వాదనలో నిన్ను మించగలవాడూ ఉండరు. ఆకలిదప్పు లుండవు. గొప్ప కీర్తి కలుగు తుంది," అన్నాడు విశ్వామిత్రుడు.

రాముడు సంతోషంతో ఆచమనం చేసి పరిశుద్ధుడై విశ్వామిత్రుడి నుంచి బలాతి బలాలను గ్రహించాడు. ఆ రాత్రికి వారు సరయూ తీరాన విశ్రాంతి తీసుకున్నారు.

తెల్లవారులూనె విశ్వామిత్రుడు వారిని నిద్రలేపి, సరయూ నదిలో స్నానాలు చేయించాడు. వారు తమ అనుష్ఠానాలు పూర్తి చేసుకుని విశ్వామిత్రుడి వెంట మళ్ళీ బయలుదేరి, సరయూనది గంగలో కలిసే చోటికి వచ్చారు.

అక్కడ ఒక ఆశ్రమం ఉన్నది. అక్కడ ఒకప్పుడు శివుడు తపస్సు చేసుకుంటూ ఉంటే మున్నెడుడు ఆయన తపస్సు చెడ గొట్టటానికి వచ్చి, శివుడు తప మూడో కన్ను తెరిచేసరికి భస్మమైపోయాడు. అదిమొదలు

ఆ ఆశ్రమంలో శివుడి శిష్యులైన మునులుంటున్నారు. మన్మథుడు తన అంగాన్ని - అంటే శరీరాన్ని - ఆక్కడ పోగొట్టుకున్నాడు గనక, ఆ ప్రాంతానికి అంగదేశమనే పేరు వచ్చింది.

రామలక్ష్మణులు ఈ విషయాలన్నీ విశ్వామిత్రుడి ద్వారా తెలుసుకుని, ఆ రాత్రి ఆ ఆశ్రమంలో గడిపి, మర్నాడు ఒక పడవలో గంగను దాటారు. ఆ తరువాత వారు కాలినడకను ఒక భయంకరమైన అరణ్యం ప్రవేశించారు. ఎక్కడా జన సంచారం లేదు. విడవకుండా కిచురాళ్ళ అరుపులూ, సింహగర్జనలూ, పులుల

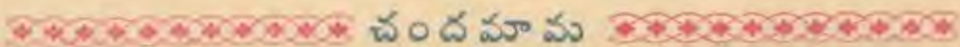

కాండ్రంపులూ, అడవివండుల గురగురలూ, ఏనుగుల ఘీంకారాలూ విసవస్తున్నాయి. చంద్ర, మద్ది, మారేడు, తుమ్మ, రేగు మొదలైన చెట్లు దట్టంగా పెరిగి మనుషులు చొర రాకుండా ఉన్నదీ ఆ అరణ్యం.

రాముడా అరణ్యాన్ని చూసి ఆశ్చర్యపడి విశ్వామిత్రుణ్ణి, "మహామునీ, ఈ అరణ్యం పెరేమిటి?" అని అడిగాడు. విశ్వామిత్రుడు ఆ అరణ్యం కథ అంతా రామలక్ష్మణులకు వివరంగా చెప్పాడు.

ఆ ప్రాంతంలో ఒకప్పుడు మలదమూ, కరూశమూ అని రెండు గొప్ప దేశాలుండేవి. ఈ ప్రాంతాలలో తాటక అనే యక్షిణి, దాని కొడుకు మారీచుడనేవాడూ చేరి రెండు దేశాలనూ నాశనం చేస్తున్నారు. వారికి ౭య పడి మనుషులెవరూ అటుకేసి రావటం లేదు. తాటక సామాన్యురాలు కాదు, వెయ్యి ఏనుగుల బలం కలది. అందుచేత అది సుభిక్షంగా ఉన్న రెండు దేశాలనూ మహారణ్యంగా మార్చ గలిగింది.

ఈ మాట విని రాముడు, "స్వామీ, యక్షులు అల్ప శక్తిగలవారంటారు గదా, ఈ తాటక అనే యక్షిణికి వెయ్యి ఏనుగుల బలం ఎలా వచ్చింది?" అని విశ్వామిత్రుణ్ణి అడిగాడు.

"నాయనా, తాటక పృథ్వాంతంకూడా చెబుతాను, విను. సుకేతుడనే గొప్ప యాత్రుడుండేవాడు. ఆయన విద్వలను కొరి గొప్ప తపస్సు చేశాడు. బ్రహ్మ ఆయన తపస్సుకు సంకోషించి, ఆయనకు కొడుకును ఇవ్వక, వెయ్యి ఏనుగుల బలంగల కూతురు కలిగే లాగుమటుకు పరమిచ్చాడు. బ్రహ్మ పర ప్రభావంచేత సుకేతుడికి తాటకపుట్టి పెరగ సాగింది. ఆమె యుక్తవయస్సు వచ్చి మంచి అందగత్తెగా తయారయింది. అప్పుడు సుకేతుడు ఆమెను సుందుడనే యక్షకుమారుడి కిచ్చి పెళ్ళి చేశాడు. వారిద్దరికీ మారీచుడనే కొడుకు కలిగాడు. వాడు పరాక్రమంలో ఇంద్రుణ్ణి పాలినవాడు, చాలా గర్వంగలవాడు. ఇలా ఉండగా ఒక సంగతి జరిగింది. ఈ ప్రాంతాలనే తపస్సు చేసుకుంటున్న అగస్త్యుడు తాటక భర్త అయిన సుందుణ్ణి చంపాడు. అందు కని తాటకా, మారీచుడూ అగస్త్యుడిపై ఆగ్రహించి, గట్టిగా అరుస్తూ ఆయనను తినేసేటట్టుగా మీదికి వచ్చారు. అప్పు డగస్త్యుడు వారిద్దరినీ రాక్షసులు కమ్మని శవించాడు. మారీచుడు రాక్షసుడైపోయాడు. తాటక తన అందమంతా కోల్పోయి భయం కరాకారం ధరించి, సరభక్షిణిగా మారి

పోయింది. తాటక అగస్త్యుణ్ణి ఏమీ చెయ్య లేక ఆయన సంచరించిన ఈ పుణ్య భూమిని పాడుపెట్టేస్తూ భీభత్సం కలిగి స్తున్నది. అందుచేత, ఓరామా, నీవా తాటకను వధించు. అడదని సంకోచించకు. ఈమె చేస్తున్న దుర్మార్గానికి అంతులేదు. ఈమెను చంపినందువల్ల నీకు కొంచెమైనా పాపం రాదు," అని విశ్వామిత్రుడు చెప్పాడు. రాముడు చేతులు జోడించి, "మహామునీ, మా తండ్రి మీరు చెప్పినదెల్లా చెయ్యమని ఆజ్ఞాపించి మీ వెంట పంపారు. అందుచేత మీ ఆజ్ఞ చొప్పున అలాగే తాటకను చంపుతాను," అన్నాడు.

ఆ తరువాత రాముడు బాణంచేత వట్టి దాని తాడును బలంగాలాగి ఖంగు ఖంగు మని మోగించాడు.

ఈ దృశ్యం విగ్రహానికి తెలిసి తాటాకా వసంతం ఉండేవారంతా ఉలిక్కిపడ్డారు. తాటక మండిపడి ఆ ధ్వని వినిపించిన వేపు అతి వేగంగా పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చింది. అలా తమకేసి వచ్చే తాటకను చూసి రాముడు లక్ష్మణుడితో, "చూశావా, లక్ష్మణా, ఈమె ఎంత వికారాకారం కలిగి, దైర్యవంతులకుకూడా భీతి కలిగించేదిగా ఉన్నదే! ఈ అడవిని చంపడానికి నాకు చేతులు రావటంలేదు. దగ్గిరికి రాని,

ముక్కా, చెవులూ కోసి, పొగరు అణచి పంపేద్దాం!" అన్నాడు.

తాటక ఈ మాటలు విని మరింత ఉగ్రురాలై చేతులు పైకెత్తి రాముడి మీదికే వచ్చి, దుమ్ము చిమ్ముతూ రామలక్ష్మణులను కప్పేసి, వారిపై రాళ్ళవాన కురిపించ సాగింది. రాముడు దాని చేతులు రెండూ తన బాణాలతో తెగగొట్టాడు. లక్ష్మణుడు అతి కోపంతో దాని ముక్కా, చెవులూ కోసేశాడు. కాని మాయావి అయిన తాటక వాళ్ళపై మళ్ళీ రాళ్ళవాన కురిపించసాగింది.

అప్పుడు విశ్వామిత్రుడు, "రామా, ఈ పాపాత్మురాలిని చంపతలుస్తా వేమిటి?

ఇది ప్రాణాలతో ఉంటే ఇంకా ఎన్ని మాయ
బైవా చెయ్యగలదు. సంధ్యాకాలం లోపల
దీన్ని చంపెయ్యి. ఉదయవేళా, సాయం
సమయానా రాక్షసులకు బలం హెచ్చు.
ఆ సమయంలో వారిని జయించటం కష్టం,”
అని హెచ్చరించాడు.

ఈమాట విని రాముడు తాటక రొమ్ము
లోకి ఒక్క బాణం బలంగా కొట్టాడు.
ఆ వెబ్బుతో అది నేలమీద పడి, గిలగిలా
తన్నుకుని ప్రాణాలు వదిలింది.

విశ్వామిత్రుడు పరమానందభరితుడై
రాముణ్ణి దగ్గిరికి తీసుకుని, తల వాసన
చూసి, “నాయనా, ఈ దుష్టురాలిని చంపి

చాలా మేలు చేశావు. ఈ రాత్రికి మనం
ఇక్కడనే ఉండి, తెల్లవారి మన ఆశ్రమానికి
పోదాం,” అన్నాడు.

మర్నాడు వేళువజామున ఆయన
రాముణ్ణి లేపి, తాను గుచి అయి, తూర్పు
ముఖంగా కూచుని రాముడికి అనేక ఆస్థాల
తాలాకు మంత్రాలు ఉపదేశించి, జపం
చేశాడు. అంతలోనే ఆ ఆస్థాలన్నీ రాముడి
ఎడట రూపంతో నిలబడి, చేతులు జోడించి,
“మేము నీ భృత్యులం. ఏ పని చెబితే అది
చేస్తాం,” అన్నాయి. రాముడు ఆ ఆస్థాలను
చెతితో తాకి, “ఇప్పటికి మీరంతా నా
మనసులో చేరి ఉండండి,” అని చెప్పాడు.

తరవాత రాముడు విశ్వామిత్రుడి నుంచి అష్టాలను ఉపసంహరించే మంత్రాలు కూడా అడిగి తెలుసుకున్నాడు. తరవాత వారు ముగ్గురూ ప్రయాణం సాగించారు.

వారు కొంతదూరం పోయేసరికి ఒక కొండ వక్కగా ఒక అందమైన వనం కనిపించింది. రాముడది చూసి, "స్వామీ, ఈ వనం చూస్తే నా కెంతో ఆనందంగా ఉన్నది. ఇది ఒక ఆశ్రమమనికూడా తోస్తున్నది. దీని కథ ఏమిటి?" అని అడిగాడు. విశ్వామిత్రుడు ఈ విధంగా చెప్పాడు:

"నాయనా, పూర్వం విరోచనుడి కొడుకైన బలి మహా బలవరాక్రమశాలి అయి,

మూడు లోకాలనూ బయించి స్వర్గలోకం ఆక్రమించే సరికి, మహావిష్ణువు కశ్యపుడికి వామనుడుగా పుట్టి, బలి చేసే మహా యాగానికి వెళ్ళి బలిని మూడడుగుల భూమి యావించాడు. బలి ఇచ్చాడు. వామనుడు మూడడుగులూ కలిపి మూడు లోకాలూ పుచ్చుకుని బలిని అధోలోకానికి పంపేశాడు. ఆ వామనుడూ, ఆయన తండ్రి కశ్యపుడూ కూడా ఈ ఆశ్రమంలోనే దీర్ఘ తపస్సు చేశారు. అందుచేత నేనుకూడా ఇక్కడే ఆశ్రమం ఏర్పాటు చేసుకున్నాను. రాక్షసులు మాటి మాటికి వచ్చి నన్ను చాలా క్రోధ పెడుతున్నారు. వారందరినీ నీవు చంపాలి."

విశ్వామిత్రుడుంటున్న ఆశ్రమం పెరు సిద్ధాశ్రమం. విశ్వామిత్రుడు రామలక్ష్మణులతోసహా ఆశ్రమం ప్రవేశించగానే అక్కడ ఉండే మునులందరూ సంతోషంతో పరిగెత్తుకుంటూ వచ్చి విశ్వామిత్రుణ్ణి పూజించి, రామలక్ష్మణులకు అతిథి సత్కారాలు చేశారు. రామలక్ష్మణులు కొంచెంసేపు విశ్రమించి ప్రయాణపు బడలిక తీర్చుకుని, విశ్వామిత్రుడి వద్దకు వచ్చి సమస్కారం చేసి, "మహాముని, ఇక మీరు యాగం సాగించే ప్రయత్నాలు చేయవచ్చు. మీ యాగాన్ని మేము రక్షిస్తాము," అని చెప్పారు.

ఆ రాత్రి గడిచింది. రామలక్ష్మణులు లేచి, సంధ్యాసుప్తానాలన్నీ ముగించి విశ్వామిత్రుడి వద్దకు వచ్చేసరికి ఆయన అప్పటికే హోమం ముందు కూచుని ఉన్నాడు. వారు విశ్వామిత్రుడికి సమస్కరించి, "మహాత్మా, రాక్షసులు ఎప్పుడు వస్తారు? వాళ్ళ కోసం మేము ఏ సమయాలలో కాచుకుని ఉండాలి?" అని అడిగారు.

విశ్వామిత్రుడు అవాబు చెప్పలేదు. కాని యజ్ఞవేదిక చుట్టూ చేరిన మునులు రామలక్ష్మణులతో, "నాయనారా, విశ్వామిత్రుడు యాగదీక్షలో ఉండటంచేత మౌనంగా ఉండాలి. ఇవాళమొదలు ఆరు రోజులదాకా మీరు మమ్మల్ని కాపాడాలి," అని చెప్పారు.

రామలక్ష్మణులు పెద్ద పెద్ద బాణాలు ధరించి, రాత్రివేళ నిద్రకూడా మాని అయిదు పగళ్ళూ, అయిదు రాత్రులూ ఆగ్రహాన్ని కాపాడారు. ఆరో రోజు వచ్చింది.

యజ్ఞశాలలో అగ్ని దేదీప్యమానంగా వెలుగుతున్నది. విధియుక్తంగా, మంత్రోక్తంగా యాగం నడుస్తున్నది. ఆ సమయంలో ఆకాశం నుంచి పెదబొబ్బలు విని విందాయి. సుబాహు మారీచులూ, వారి బలగానికి చెందిన రాక్షసులూ కారుమేఘాలలాగా ఆకాశం అవరించి యజ్ఞవేదికపై రక్త పర్వం కురిపించసాగారు.

రాముడు రాక్షసుల ఆర్భాటాలు విని, తలవత్తి ఆకాశంలోని రాక్షసమూకను చూశాడు. అతను మానవాస్త్రం ఎక్కు పెట్టి మారీచుణ్ణి కొట్టాడు. ఆ దెబ్బకు వాడు వెళ్ళి సముద్రంలో పడ్డాడు. తరవాత రాముడు అగ్నేయాస్త్రంతో సుబాహుణ్ణి, వాయువాస్త్రంతో మిగిలిన రాక్షసులనూ చంపేశాడు. విశ్వామిత్రుడి యాగం పూర్తి అయింది. ఆయన రాముడితో, "నాయనా, నాకు చాలా గొప్ప ఉపకారం చేశావు," అంటూ అతన్ని ప్రశంసించాడు.

మండ్రా నీధి లాలు

ఇంద్రుడు 62 వైశ్వానరాన ఒక ఎత్తయిన పీఠభూమి పైన నిర్మించిన పురాతన దుర్గం మండూ. 11వ శతాబ్దంలో మాల్యాదేశాన్ని పాత మారు వంశపు రాజులు స్వతంత్రులుగా విల సాగినప్పు డీ దుర్గం ఉన్నతికి వచ్చింది. 1304-1401 మధ్య మాల్యా ముస్లిం సామ్రాజ్యంలో చేరిపోయింది.

ఆటం తరవాత 125 ఏళ్లపాటు మోరీలూ, ఖిల్జీలూ మాల్యాను స్వతంత్రంగా విలి, మండూను తమ రాజధాని చేసుకున్నారు.

మండూ అంటే "ఆనందనగరం" అని అర్థం వచ్చాకాలంలో ఇక్కడ ఉన్నంత సుఖమూ సౌందర్యమూ మరెక్కడా ఉండబోవని మొగలాయి చక్రవర్తి బహంగీరు తన ఆనుభవాలలో తెలిపాడు.

పైన చెప్పిన 125 ఏళ్ళ కాలంలో ఇది నిజంగా "ఆనందనగరం" గానే తయారయింది.

ఇక్కడ ఒక విడంతస్తుల విజయస్థూపమూ, చలవరాతితో కట్టిన ఆస్రపీ మహల్, బామీ మసీదూ, హావంగ్ పా నమాచీ, నిరుపమానమైన జహాల్ మహల్, హందోలా మహల్ ఉన్నాయి. సమీపంలో కొండపై రూపమతి మండపం ఉన్నది.

ఈ రూపమతి అనే ఆమె ఒక గాయకి. మండూను స్వతంత్రంగా పాలించిన ఆఖరు రాజు బాబ్ బహదూర్ కు ఈమెపై గల ప్రేమను అప్పటికి పాటలుగా పాడతారు 1561 లో మండూను అక్బరు జయించి బాబ్ బహదూర్ ఓడిపోయి సప్తదు రూపమతి అవమానం సహించలేక అత్యుహత్య చేసుకున్నదట.

ప్రశ్నోత్తరాలు

1. ఎ. శ్రీనివాసం, మండపేట

మేము ప్రశ్నలతోబాటు మా అభిప్రాయాలుగూడా పంపవచ్చునా?

"పాఠకుల లేఖలు" అన్న శీర్షిక మీ అభిప్రాయాలు ప్రకటించడానికే.

2. తాడూరి చుర్రావ్రసాద్, తాడేపల్లిగూడెం

అన్నయ్యా, అట్టల వెనకాల ఫాటోలు వ్యాఖ్యలతో ప్రచురించేవారు. అప్పు చేసినందు వల్ల "చందమామ"కు శాంతి సన్నగిల్లించడంహాను.

అట్టలు అఫ్ సెటో మీద ముద్రించటం ఆరంభించినాక ఫాటోలను వెయ్యటం అపాకర్యంగా పరిణమించింది. అయితే చాలామంది పాఠకులు కావాలని కోరుతున్నందున పెద్ద ఫాటోలను ఈ సంచిక నుంచి తొలగి పేజీలలో వేస్తున్నాము.

3. ములకల మేనకాదేవి, ఏలూరు

"చందమామ"లోకి మేము పంపించే కథలు పెజీ చివరన ఎక్కువ తక్కువ లేకుండా వివిధంగా సరిపోవుచున్నవి, అన్నయ్యా?

"చందమామ"లో పడే కథలకు దర్జీపని చాలా ఉంటుంది, చెల్లెమ్మా!

4. కొడమంచిలి సుందరరామం, కాకినాడ

"చందమామ"లో సాంఘిక రచనలు తీసుకోక పోవుటకు కారణము?

అని లేకపోవటమే "చందమామ" ప్రత్యేకత. సాంఘిక రచనలు అన్ని ప్రత్యేకత లోనూ ఉంటూనే ఉన్నాయిగదా.

5. బెన్నూరి కమలాకర్, పెద్దపల్లి

"చందమామ"లో ప్రచురించిన సీరియల్ కథలన్నియు పుస్తకరూపంగా వెలువడినవా?

అన్ని పుస్తకాలుగా రాలేదు. "తండ్రి కొడుకులు", "విచిత్ర కవలలు," "బదు ప్రశ్నలు" మాత్రమే పుస్తకాలుగా వెలువడ్డాయి.

6. ఎ. ఎస్. పోశెట్టి, నిజామాబాద్

"చందమామ"లో ఒక సవలను ప్రచురించి నా కొరిక నెరవేరుస్తారా?

"తెకనుక్క" మొదలుకొని "బ్యాటాద్రిఫం" దాకా "చందమామ"లో వచ్చినవన్నీ సవలలుకావా?

7. ఎ. వి. వి. బి. హరగోపాల్, కణితి

ఆస్త్రియా, "చందమామ" ఇంటికి రావడము తడవు, నేను, మా అక్క పోట్లాడుకుంటాము. న్యాయంగా ముందు దిన్నవాళ్ళు చదవాలా, పెద్దవాళ్ళు చదవాలా, మీరే చెప్పండి.

మీ అక్క పోట్లాటలో నెగ్గుతున్నట్టు కనిపిస్తుంది. ఎందుకంటే, పోట్లాటలో గెలవగల వాళ్ళు న్యాయం అక్రయించదు, న్యాయం కావలసినవాళ్ళు పోట్లాడరు. అవునా?

8. ఎం. కరుణ, కె. ఎ. పూర్ణ, చెన్నాడచెరువు

చందమామా! మా పదిసేన మా ఇంటిలో కాలిడినప్పటినుండి కిటికీలోనూ నువ్వే, ద్రాయరుపైనా నువ్వే, అఖరుకు చడకమంచము తలదించుపైనా నువ్వే సంచరిస్తున్నావు. నీకెవరిచ్చారీ హక్కు? చెప్పు.

మీ పదినె పుట్టింది నుంచి ఈ హక్కు తెచ్చుకున్నట్టుంది. అడిగేదే ఆమెనే అడగండి.

9. ఎస్. వి. హనుమంతరావు, తెనాలి

పోటోల వ్యాఖ్యలపోటీలో ఒకసారి బహుమతి పొందినవారికి, కొన్ని నెలల పరకూ, వ్యాఖ్య శ్రేష్ఠంగా ఉన్నా, బహుమతి యివ్వగూడదని నిర్ణయం ఏదైనా ఉన్నదా?

ఆటవంటిదేమీ లేదు. ఒకే వ్యక్తి ఏడాదికి పన్నెండు నెలలూ బహుమతి సంపాదించినా మాకేమీ నష్టం లేదు. వ్యాఖ్య అత్యుత్తమంగా ఉండటమే ప్రశంస. వ్యాఖ్యలు పరిశీలించటానికే ఎంతకాలం పడుతుంది. వారిని పంపేవారి పేర్లూ విలాసాలూ చూడటానికి వ్యవధి ఎక్కడ?

10. ఎమ్. వి. ఆర్. నమ్మాళ్వార్లు, గంపలగూడెం

ఓ చందమామా! మా రచన త్రిప్పి పంపలేదు—సరి—వేసుకోలేదు. ఏం చేశావు?

తిరుగు పాటకు స్తాంపులు బతచేసి పంపని రచనలు మా వద్ద చాలా ఉన్నాయి వాటిలో మీ రచననూడా చేరివుండవచ్చు.

పరిశోధకులు
పొందిన వ్యాఖ్య

భారతదేశం ప్రాచీనమైనది...

పరిశోధకులు:
డా. రామచంద్ర, వెంకటరావు.

బహుమతి
హిందీన వ్యాఖ్య

విప్రులై వెళ్ళుతాను!

శంపినవారు :
పి. రామకృష్ణ, వేమిలవాడ.

అట్టచివరిబొమ్మ

దుగ్గాననుజ్ఞ చంపి అతడి రక్తం తాగిన పీముణ్ణిచూసి అందరికి మతులుపోయాయి.

పీముడు భయంకరమైన ఆ అవతారంతో కృష్ణార్జునులను సమీపించి, “దుగ్గాననుడిపై చేసిన ప్రతిజ్ఞ తీర్చుకున్నాను. దుర్్యోధనుడిపై ప్రతిజ్ఞకూడా తీర్చుకుంటాను,” అన్నాడు.

ఈ లోపుగా యుధామన్యుడనేవాడు కర్ణుడి తమ్ముడైన చిత్రసేనుణ్ణి చంపాడు. కర్ణుడి కొడుకు వృషసేనుడు అత్యంత శౌర్య వరాక్రమాలతో పోరాడుతూ నకులుణ్ణి విరదుణ్ణి చేసేశాడు. అర్జునుడు పరసగా బాణాలతో వృషసేనుడి విల్లూ, చేతులూ, తలా వరిశేశాడు.

కర్ణుడు పొంగిపచ్చే దుఃఖంతో తన కొడుకు రథాన్ని నమీపించి, వాడి శవాన్ని చూసు కుని, అర్జునుడికేసి వచ్చాడు. ఆ ఇద్దరికీ ద్వంద్వ యుద్ధం ఐరగబోతున్నదని తెలియగానే మిగిలినవాళ్ళు ఇతర ప్రసక్తులు మూసేసి, ఎవరు గెలుస్తారన్న వాదోప వాదాలలోకి దిగారు.

కర్ణ శల్యులూ, కృష్ణార్జునులకూడా తమ తమ శంఖాలను ఊపారు. కృష్ణుడూ, శల్యుడూ ఒకరినొకరు కొరకొరా చూసుకున్నారు. కర్ణుడు నవ్వుతూ శల్యుడితో, “ఈ యుద్ధంలో నేను ఓడిపోతే నీ వెంచేస్తావు? అబద్ధమాడకుండా చెప్పు,” అన్నాడు.

“అర్జునుడు నిన్ను చంపేమాటుంటే నేనా కృష్ణార్జునుల నిద్దరినీ చంపేస్తాను,” అన్నాడు శల్యుడు. అలాటి ప్రశ్న అర్జును డడిగితే దానికి సమాధానంగా కృష్ణుడు, “అర్జునా, ప్రపంచం తలకిందులై నా నిన్ను కర్ణుడు చంపలేదు. ఒకవేళ అలా చంపటమే జరిగితే, నా వట్టి చేతులతో ఆ కర్ణుణ్ణి, శల్యుణ్ణి చంపేస్తాను,” అన్నాడు.

తరవాత కర్ణార్జునులకు భయంకరమైన యుద్ధం ప్రారంభమయింది.

కర్ణుడి వద్ద అతి భయంకరమైన సర్పముఖ బాణం ఒకటి ఉన్నది. అతను దాన్ని ప్రయోగించే వరకి కృష్ణుడు అర్జునుడి రథాన్ని భూమిలోకి తొక్కాడు. గుర్రాలు మోక రించాయి. ఆ బాణం అర్జునుడి కిరీటాన్ని మాత్రం పడగెట్టింది. తరవాత కృష్ణుడు రథం దిగి తన భుజంతో రథాన్ని పైకి ఎత్తాడు. రానురాను యుద్ధంలో అర్జునుడు కర్ణుణ్ణి మించ సాగాడు. కర్ణుడు బాగా వెబ్బుతిన్నాడు. సమయానికి అతనికి బాగ్గవాస్తం జ్ఞాపకం రాకుండా పోయింది. దానికి తగినట్టుగానే అతని రథచక్రాలు భూమిలోకి దిగజడ్డాయి.

కర్ణుడు అర్జునుణ్ణి, రథం పైకి లాగటానికి రెండు మడియల వ్యవధి అడిగాడు. అంత దాకా బాణం వెయ్యవద్దన్నాడు. కాని కృష్ణుడు అర్జునుడితో, “వీడు ఎప్పుడూ అదర్భాస్త్రే ఐలపరిచాడు. వీడివట్ట దర్శం పాటించ నవసరంలేదు,” అన్నాడు.

కర్ణుడు ఆ స్థితిలోనే తీవ్రంగా అర్జునుణ్ణి కొట్టి నెప్పించాడు. అర్జునుడి చేతి గాండిపం పడిపోయింది. అదే సమయమనుకుని కర్ణుడు తన రథాన్ని పైకి లాక్కొనబానికి దిగాడు.

“వీడు మళ్ళీ రథం ఎక్కే లోపుగా వీడి తల తెగవెయ్యి,” అని కృష్ణుడన్నాడు. అర్జు నుడు ఒక పదునైన బాణం కర్ణుడి పైవేశాడు, కర్ణుడి తల తెగి పడిపోయింది.

ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ :: బహుమానం రు. 10 లు

ఈ ఫోటోల వ్యాఖ్యలు 1961 సెప్టెంబర్ సంచికలో ప్రకటింపబడును.

★ పై ఫోటోలకు సరిబస వ్యాఖ్యలు ఒక్క మొదటిగానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. (రెండు వ్యాఖ్యలకూ సంబంధం వుండాలి.)

★ జూలై నెల 20వ తేదీ లోగా వ్యాఖ్యలు మాకు చేరాలి. తరువాత చేరే వ్యాఖ్యలు ఎంత మాత్రమూ పరిశీలించబడవు.

★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా వున్న పెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రు. 10/లు బహుమానం.

★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పోస్టుకాడ్డుపైన వ్రాసి, ఈ అడ్రసుకు పంపాలి:— చందమామ ఫోటో వ్యాఖ్యల పోటీ, మద్రాసు-26.

జూలై నెల పోటీ ఫలితాలు

మొదటి ఫోటో : విశేషంగా ప్రేమిస్తే....

రెండవ ఫోటో : చిప్పపై నెక్కుతారు!

పంపినవారు : పురాణం రామచంద్ర

వేములవాడ (P.O.) కరీంనగర్ జిల్లా

బహుమతిమొత్తం రు. 10/- ఈ నెలాఖరులోగా పంపబడుతుంది.

చిత్రకథ

ఒక రోజున దానూ, వానూల దగ్గరకు గొర్రెలు కాచే కుర్రవాడు వచ్చి, గొర్రెపిల్లను ఎత్తుకు పోవాలని చూసిన కొంటెకుర్రాణ్ణి తను మంత్రం చదివి మేకగా మార్చానని చెప్పాడు. దానూ వానూలు నమ్మలేదు. "అయితే మీరొచ్చి చూడండి," అన్నాడు గొర్రెలు కాచే కుర్రాడు. దానూ వానూలు పొదల దగ్గరకు వెళ్ళారు. వాళ్ళకు పొట్టిగావున్న మేక ఒకటి ఆకులు తింటూ కనిపించింది. గొర్రెలు కాచే కుర్రాడి మంత్రశక్తికి దానూ, వానూలు ఆశ్చర్యపోయేంతలో, 'బైగర్' వెళ్లి వాడి కాలు పట్టుకున్నది. దానితో వాడు 'బాబో' అంటూ కేక పెట్టి, తలమీద కట్టుకున్న కొమ్ముల్ని, పైన కప్పుకున్న మేకతోలునూ పదిలి పారిపోయాడు.

‘నాలుగు ‘వానవెల్లి’
రంగులతో
పచ్చింది - నాలక్స్
... తెలుపుతో
కూడా!’

అని ఎమ్.ఎస్.రాజకుమారి
చెప్పుచున్నది

TEL. 83-82471

హిందూస్థాన్ సోప్స్ లిమిటెడ్

రాంకరాష్ట్ర యు ఖ్యాతిగాంచిన భారతీయ వస్త్రపాత

కమలా లక్ష్మి

మెచ్చికు పాత్రమొసవి.

స్వాస్థ్య

గమనాలు

వీటికరకు

వన్నెలు..

గౌరవక

శ్రీ వెంకటేశ్వర
సిల్క్ వరలు

శ్రీ వెంకటేశ్వర
సిల్క్ వరలు

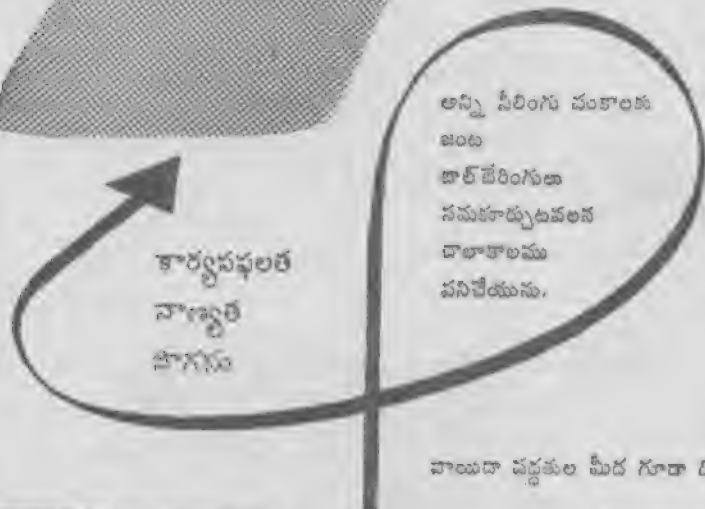
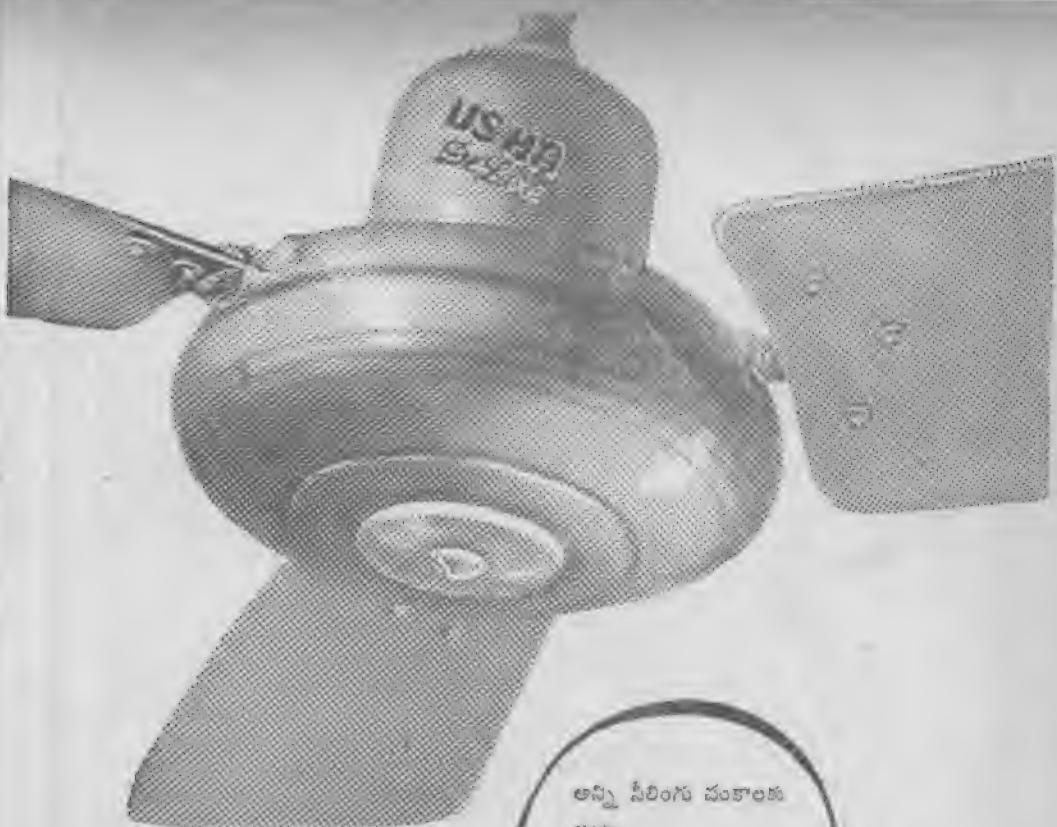
ప్రతి ఉత్సాహం వర్ణాలకు
అద్భుతమైన శృంగారం

264/1, చిత్తూరు, తిరుగుబాటు

ఫోన్-6440

బెంగళూరు "ROOPMANDIR"

M/1000

కార్యవఫలత
వ్యాధి
పోగడం

అన్ని సీరింగు చంకాలకు
జంట
బాల్ జేరింగులు
సమకూర్చుటవలన
దాదాకాలము
పనిచేయును.

చాలాదా వద్దకుల మీద గూడా దొరకున్నా.

డా.ఎ

డా.ఎ.ఎ.
పెట్టించి చేతి.

ఆత్మధిక

అమృతములు

ఈ అమృతముల వల్లనే రిమెడికే, కలెక్టర్, కలెక్టర్.

మీ
పాపాయికి
ఇష్టం

స్పెన్సర్స్
గ్రెవ్ సిరవ్

పసిపిల్లల సమస్తమైన అజీర్ణ
వ్యాధులకు

అంగ్లాప్రదేశ్కు సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:
సిటీ ఫార్మ డిస్ట్రిబ్యూటర్స్,
రామగోపాల్ స్ట్రీట్, :: విజయవాడ - 1.

మనోహరమైన
ముఖలావణ్యమునకు

నేషనల్ వారి
కాశ్మీర్ స్నో

సినిమా

:: తార లందరకు
నచ్చినది

ది నేషనల్ ట్రేడింగ్ కంపెనీ, బొంబాయి-2 • మద్రాసు-1

సూపర్ ఫాస్ఫేటు

అంటే మీయొక్క భూమిలనుండి

అధిక పంటను

అధిక తరము

అధిక ఆదాయము

అమోఘమైన

ఉత్పత్తిని ఇచ్చునది

సంతోషించకండి— సూపర్ ఫాస్ఫేటు ఉపయోగించండి

నదరన్ రీజయనర్ కమిటీ

ఫెర్టిలైజర్ అసోసియేషన్ ఆఫ్ ఇండియా P.B. No. 12, చుద్రాసు-1.

వాళ్లను
విల్లిప్పుడూ
ఉత్సాహంగా
పుంచటానికి

Nutrine
Sweets

న్యూట్రిన్ కన్సెక్షనెరీ కంపెనీ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
చిత్తూరు, ఆంధ్రప్రదేశ్.

88C-59

needs

AMARJOTHI
FABRICS

అమర్ జ్యోతి చేనేత వస్త్రములు

నాణ్యమైన నేతలతో, చక్కటి డిజైన్స్ తో దుప్పటములు, శతర రకములు
మీ పట్టణమున అన్ని ముఖ్యమైన స్టోర్సులోను లభించును.

పో. బా. 22, కరూర్ (ద. ఇండియా)

బ్రాంచీలు : బొంబాయి - ఢిల్లీ - మద్రాసు

“వద్దుబాబూ, హెర్క్యులిస్ నా ప్రాణంలాటిది. అలా చెట్టాపట్టాలేసుకు నడిరోడ్డున నేను రాను”

అతను హెర్క్యులిస్ కొన్నాడంటే. అతను అతని కుటుంబమూ కూడా అనేకవిధాల బియ్యం తగ్గించుకొని ఉంటుందా? బియ్యం తగ్గించి, కాఫీ పరిహారం తగ్గించి, చీరాసారే అనండి. నగనట్రా అనండి. అందుకనే అతనికి అదంతే ప్రాణం.

ప్రపంచావధిని 134 ప్రైవెటు కరేజర్స్ హెర్క్యులిస్ నే మిగతావాటిమీద ఎన్నిక చేస్తున్నారు. అన్నిటిలోకీ నాణ్యమైనది హెర్క్యులిస్ ప్రైకిరే అని చెప్పడానికి కారణాలు - కంటికి ఇంపైన దాని రూపం, ఎదురుగాలిలో కూడా మనాయాసంగా వెళ్లడానికి అనువుగా తీర్చిదిద్దిన రూపురేఖలు, హాయిగా సాఫీగా సాగిపోయే నడక.

ఇండియాలో అన్నిటికన్నా పెద్దదైన ఫ్యాక్టరీలో, సర్వాంగ సమగ్రమైన సాదనసంపత్తితో నిర్మిత ప్రమాణాలకు భూ.చ. తప్పకుండా తయారుచేసిన విభాగాంతో హెర్క్యులిస్ ప్రైకిరే నిర్మించబడుతోంది. “స్పా-గ్రేనో డైజింగ్” పద్ధతిలో తుప్పట్టడానికి ఏమాత్రం అస్తాశం లేకుండా తట్టుదిట్టం చేస్తారు. ఆపైన ముమ్మారు ఎగామెట్ చేయడంవల్ల ప్రైకిరే భగభగ మెరుస్తూవుంటుంది.

మీ ప్రైకిరే పెట్టుబడిలాటిది - హెర్క్యులిస్ మీ పొమ్ముకి పూర్తి విలువనిస్తుంది.

హెర్క్యులిస్

ప్రైకిరేకంటే ఎక్కువైనది - అది మీ ప్రాణమిత్రుడు

కయరీ :
టి. వి. ప్రైకిరే అండ్ ఇండియా,
మద్రాసు

JWT/TIC-1147a

సినిమా
తారలు
మెచ్చిన

రేమి
పౌడర్

Aykan

Prasad Process

PRIVATE LIMITED,

CHANDAMAMA BUILDINGS, MADRAS - 26

..... Started in 1953 has purposefully gathered the latest in Graphic Arts Machinery... Best Artists and Artisans trained to execute finest works for

**YOU
and
THE TRADE.....**

**CALENDAR OR A CARTON ..
POSTER OR A PACKAGE SLIP ..
LABEL OR LETTER DESIGN ..**

**.....DONE SUPERBLY
IN MULTICOLOR**

Bombay Representing Office:

101, Pushpaja Kunj, 16-A. Road, Church Gate, Bombay-1

PHONE: 243229

Bangalore Representative:

73, Madhavanagar, Bangalore-1.

PHONE: 6555

